MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI
I. 6974/1

R Ę K O P I S Y

W Ł A D Y S Ł A W A R E Y M O N T A

T. XXIV

Materiały do trylogii

"Rok 1794"

części 5.

/Część I-IV. Luźne notatki z różnych źródeł pisane ręką Reymonta./Część V: zeszyt oznaczony przez Reymonta: "Pamiętnik o 1794 r. J. Pawlikowskiego". Fragment przepisany ręką nieznanego kopisty./

N.B.
Układ luźnego materiału, który dorywczo, przypadkowo powkładany był do różnych okładek i często wcale nie odpowiadał pierwotnym ich napisom wprowadzono przy inwentaryzowaniu tych rękopisów.

Str. 456+114+316+110+80.

6974/I

T. XXIV

Materiały do trylogii "Rok 1794".

I

Luźne notatki i zapiski z różnych źródeł.

/Język i zwroty właściwe epoce;przysłowia;
szczegóły obyczajowe;ubiory;pieśni;Grodno/.

Str.456.

6974/1/I

1794

L'ÉTUDIANT

Papeterie-Imprimerie F. BÉNARD
10, Galerie de l'Odéon, 10
Maison principale: 16, Rue de Vaugirard

6974

6974

Aleguję ci wszystko -
Alterować się nie warto.
Ambaja gada
Świsy niesie ze świata
Bajołap - (plotkarz)
Bajuta (siatka z łobą na obrzy)
Bandolet (pas pod ramię)
Blazgonił co mu ślina przyniosła
Bodło prawdziwe (zbroczyło)
Brandebury z łobą na szacie

250
30/50
250
7000

Atencyę czynił jej
Konfidencyę straciłem do niego (zaszłość)
Dywersyę uczynię (sprzeciw)
Planta chytrze ukuowana (zarzut)
Zgradzę na gradus
Do animozyi go przywiodłem.
Ukontentować go potrzeba
Rozumiałem go przyjacielem.
Wstręt do czynienia Nolens volens
chcąc niechcąc
Determinowany (zmienny)
Opatrzenie całe (utrzymanie)
Egzekwować jej rozkazanie
Dezes (strata)
Superata (pozostałość, nadmiar)
Sprawię się (wytłumaczę się)
Kortacja zpretensyi
Dla konsolacyi - (pocieszenia, zapewnienia)
Promocya na kapitaństwo.
Forsa jej pomoże wszystkim
Afrontuję mnie chyba
Zamysł już uformowany.
Pieni z nim nie chce (z sprawy)
Chciał ze mnie chytrze sprofitować.

Eksplikacyę podam (usprawiedliwienie)
Deklaruję się -
Całe figlarny człowiek
Rozcierać zmazy niechcę więcej
Ultimis Novembris powróciłem do domu
Kabały formują się naprzeciw mnie
Kłótnik to za pamiętały
Substancya zadłużona
Aktualnie (obecnie)
Prowadzę tabellę (spis)
Industrya Opatrzności może mi zbawić
Konsyderacya (powaga - znaczenie)
Amplikowane (połączone)
Salwuj honor i życie
Influencya (zamiar) intencya)
Psoty mi uczynił
Reflektować (powstrzymać) écharpe
Na elewacyę (na postawienie człowieka)
Dysimulacya (ukrycie)
Awantaż to mój.
Kondycya położona (warunek)
Dyspozycya czuła serca jego

Kredyt u niego mamy.
Passyę ma wyziębłą.
Kątnik (komornik)
Bez limit zaczynający (bez pewny)
Hultai się ten drab.
Sustentacya (opłata)
(Nie wziąłem tego za gotową pieniądze)
(ale za ministeryalną mowę.)
A samblę przyjacielskie
Dysgradował u niej.
Sekstern zapisany
Facieluję z posłem Brzozowskim
Barwiennie idzie, plotkami
Suspiega (posądzenie)
Jador Ja Janio!
Na kompanią zaprasza mnie
Ekskuzy (przykrości) (tłumaczenia)
Prowenty (dochody)
Nie wydaj się wcześniej
Parol honoru ci daje.
Instancyę wnosił za nim.
Negocyacyę obrót wzięły.

Kossakowskiego idea: hnia Litewska Rosyjska, zamiast polska Rosyjska

Zwyczajny brus, ordynarny, z kanonów
cynowe figurki grzmot, aplauzystów któremu
się ekscytował –
Głowa medorady i rad nie do kwasta –
Abszyt – (uwolnienie) abszytował się
Kor oficerski (korpus)
programat dnia był taki
bez wysokiej instrukcyi, ale naturalnego
dowcipu.
Nie awantażownie wyglądała
Całe życie zeszło jej w amuretkach
satysfakcyonował mnie grubo
I to stołowa panna (rezydentka)
gospodyni rzecz
Rozolwuj się jechać
(zgódź się)
(Des Inexorables
des merveilleuses)
Les Muscadins
Sans-Culotte!
Lątka (maryonetka)
B. Kossakowski był dziobaty –
Warsztatniczka (szwaczka) [illegible]

...jednak stało: in contrarium? Oto psi syn!

...dotkliwi tego bezprawia wyrażają: sensibilitatem. przed Rzeczpospolitą

...a etiam forti manu, utrzymać bezprawie.

...a, cum assistentia militari, zjawia się na sejmie.

Czynił nad wolnemi violencye.

Na opresye wolności

Uczyń mu remonstracje –

Allegował prawa w mowie swojej

Upomnę się co nominę o nymę prerogatyw swoich

Nie wolno mu ruszać wojsk z konsystencyi swoich.

Uczynił anihilujący wielki, manifest

ex suo voto rekomendował

Explikacyę sobie in posterum co nominę zamawiam

Com robił dla narodu ranię lewą

Substancyę swoją dołożył.

Swoje Desideria prawił

Nie ex stallo ale dawnym zwyczajem z pod laski Marszałkowskiej

Ja nie a particulari, aliquo conventitulo, ale wszystkich stanów

Desideria swoje wydaje in scripto

Nominę stanu rycerskiego

Wdobrej komitywie (~~[illegible]~~)
aprehensyi - (ze strachu osób)
moj aspiracyi.
Salwował się uciecza
Tergiversować (uciekać)
Despekt (obraza)
Konsyperda konfederaci (pomni)
antagoniści
Summa summarum. (kona koców)
Inkaust (atrament)
Grunge postaw (wzór, [illegible])
Sine tifulo - (bez tytułu)
Ona jest de domo
particularia... (osobiste) intimae.
Obrymował - (uciskał)
Sub nullitate (pod groźbą unieważnienia)
Judicium Dei! (Sąd Boży)
Tandem (Tędy mości)
Superflua (zbyteczna)
primo (po pierwsze)
Kondykt (umowa)
Tertio - (po trzecie)
W ewentach (w kolejach wojny)
Ekscypuję sobie (wymawiam)
et vice versa (i odwrotnie)
pacificationis (traktatu zawarcia pokoju)

Ad aeternam belli pacisque memoriam

(Na wieczną pamięć wojny i pokoju)

Faktualnej służbie (czynnej)
Reguły ma ślicznie.
Renomowany kawaler
zawżdy
Tentował różnie (próbował)
podczas (niekiedy)
Na pytel wzięto (na je życie)
z respektem (szacunku)
podchmielił ma wyłomie
Wpadł w ferwor (zapał)
Rezolutny (dzielny)
podbić bębenka (podmienić)
Konwersacja.
Rekognoszować.
Mam nad nim awantaż.
Immiksya (wmieszanie w cudze sprawy)
Inwazja - (najście)
Zmonitował mnie.
z reputacji znany. Na ekskydywizje poszły
Rugowali go z domu. subtrancje.
Rozpasyonował się.
animusz przedni
Salwuj honor.
Formalna wojna (poważna)
ad videndum (do zobaczenia)
atentować - świadczyć szacunek
Moja sytuacja.
Skonwinkuję - (przekonam)
do kompromisu (układu)
Sawarty głodne (uczeni)

9

Pasyonat.
absolutność.
jurament (przysięga)
Nasztalcy.
ekspedycja. (wyprawa)
Taranty. biało czarny - [illegible]
Pasya nim miotała
Ryzykuj głowę.
Refleksya przyszła
Lukta była (spór)
Bez racyi go niepodejrzewa
Egzeregrunck, (musztra)
Wolontery (ochotnicy)
Białe mięso (żołnierz [illegible])
Trzyma go w rygorze.
Gemeju.
Dostał języka.
Estymację masz. (poważanie)
Używa złej famy (sławy)
Desperacja poprosta.
Po dyspozycję (rozporządzenia)
Kadzi go wie.
Nastąpował obłuż warty (zmiana)
Pludry niczem
Kurdygarda.
Flętrowersy (flet)

Foedifragus (łamiący [illegible]
To liberalista -

11 1.

Anyżkiem traci – (gorzałką)
Złe tu dla mnie aspekta –
Asambluję. Ciągle na asamble chodzi.
Asumpt Twój nie kwadruje z konkluzją.
Trzema sposobami atakują: mocą, zdradą i głodem (z Mościcki)
Panie atłas – szanują was, a przy was i nas.
Słuchał z attencyą –
Serce jej jak austerja, kto chce to zajeżdża, popasie, i prędzej jeszcze wyjeżdża,
Jakież awizy przynosisz (bieżeć)
Póty po zmarłej żonie trwa w mężu tęsknota, aż póki nie wyniosą jej z domu za wrota –
Świni krzykać a babie przystoi trząsę głową.
Długo ten pokuka kto babę oszuka.
Babieniec (kruchta)
On jest szlachcic po babce ...
Idąc do wójta obaj się bójta (
Niech nienawidzą, byleby się bali.
Niechaj baczny nauczy błędliwego.
Bączą na siebie (brzęczą.)
Bajęty to wszystko plebliwe.
Bąk, cyga, warkotka – (gra dziecinna.)
Świeć mu bądź otwarcie, szkódź mu po przyjomu.

Rozgniewał się wójt (dański, na króla polskiego.

Dosyć tej bałamutni-
Szkoda balsamu na kapustę a różanego olejku na buty
Złota balsamka (puszka na wonie i perfumy)
Każdy z was gardzi bóstwem które mu się w bałwan nie przystoi-
Kto rad basem gada, wiele u pana swego wysłużyć nie myśli
Prawda często bardziej kole, ukryta w bawełnie-
Co kto umie, tem się rad bawi-
Bawnie rozmawia.
Jak zając bębna, tak rad tego słucha.
Głośny bęben za górą-
Dziękuję za bedłek; mam domu dość rydzów.
Bernardyńska postawa, ale wilcze serce.
Zbęstwił się człowiek. Bestwił się —
Biada tej kokoszy na której jastrzębia zaprawują-
Wszystkiej białej płci to służy- Najkrócej słuchać, mówić
jak najdłużej-
Kto chce kogo bić, musi sam przytym być-
Bitemu psu dosyć kij pokazać-
Jeden bity za stu niebitych stanie (lepszy)
Bitemu milczeć lepiej.
W nogach błąd, kiedy wyłowię nierząd.
Sam błądzisz a drugiemi rządzisz.
Dusza błąkliwa.-
Nie każdy Pan co wbławacie.

15 3

Wielka odmiana masz z błazna pana.
Każdy błazen swoim strojem (każdy inny, różny)
Trudno z błazny na zające.
Zamknęła się pani bo się blechuje, różuje.
Każdy sobie bliższy niżli komu
Bliższa koszula ciała niżli rodzona ciotka
Na wiosnę cebro wody - łyżka błota, na jesień łyżka wody
a cebro błota
Na błoto nie szykuj się kiery.
Kto z Bogiem zacznie, uczyni bacznie.
Boga używaj a ręki przykładaj.
Pana Boga chwalić i dyabła nie gniewać.
Za Bóg zapłać niewiele kupisz.
Bogatemu nie trzeba rozumu.
Co nogo boli o tym mówię woli.
On nie borguje - kto go zaczepi (ostucienie)
Boryś (chleb gruby z ośmiami, tak na Rusi zwano: Kolega Borys wzięty.
Przedtem około butów chodził a teraz nie wie na którą nogę stąpić.
Spalił buty (uciekł)
Nogi drze a buty na kiju nosi (skąpiec)
Obuł go w swoje buty (przekabacił na swoją stronę
Jedz już, jedz w boże godzinę (szczęśliwa)

I sam bóg nie bierze gdzie nie masz.
Serca brać nie tracić potrzeba.
Bracia zgodliwi, to wielkie dziwy.
Jako kto może, tak lub o wąk, brat brata, świat świata rzuci
przez nogę.
Z bratem kijem przesylabizujesz lekcję —
Nie brataj się z dworem, bo przypłacisz worem.
Z Fortuną tym ostrożniej im się bardziej brata.
Broda mędrcem nie czyni.
Broda farby złotej mu wyrosła.
Brodowina (mielizna)
Gęsty brodziszcz okrywało mu połowę twarzy.
Dla pokoju broń noszą.
Kto w karczmie służy w browarze mu płacą.
Nadziad czapę brożcem (na bakier) kontusz nadziad brożcem
Brytany, psy wielkie, na łańcuchach wędzą.
Nie po stroju przy cnocie; panna bryzowana (wystrojona) bez
cnoty, kamienica słomą przyodziana.
Sroka brzęczoczę na płocie
Darmo nie brzęknąć ta trzeba (zapłacić)
Umie tylko ostrogami brzękać po bruku.
W domu brzmi a w mieszku głucho.
Napchał się brzoskwi (czarna kapusta)

Dobra kozie brzoza.
Na brzuchu leży a grzbietem się przykrywa (wielki pan) 100 mgr
Brzuch pusty ma łeb pusty.
Głodny brzuch uszów niema
Ludzkie serca okiem budzą.
Przykrył się od deszczu astrakańską burką
Twarz łacno wynurzy, co się w sercu burzy.
Butelki półkwartowe i kwartowe.
Czarna butelka z krzyżykiem na czopku (stare wino)
Ona się bydli jak krowa (obłapia)
Gdzie cię rodzi widza tam nieczęsto bywaj!
Kto ze strachu umiera temu bzdurami dzwonią.
Capaj! (Nazwa charta) Lotka. Doskocz. Załęb. Porwisz. Zrana. Sarna. Jęda
Zbladł jak cegła Toruńska (poczerwieniał)
Cęklarz (oprawca psów bycząt)
Daleko człecza myśl od celu strzela!
Niewiadomo komu padnie cetno, komu licho.
Piękny szlachcic z województwa Chłopskiego i z ziem Chamskich!
Kto czyni kto chce, ucierpi czego niechce
Chcąc niechcąc zjadła baba prosić.
Komu się robię niechce tego wręcz i mąka kolę.
Chleb grysowy (pszenica, razówka)
Kto czyj chleb je, tego pieśnią śpiewa.

Nie byłbyś szlachcicem gdyby chłop nigdy chłopem.
„Gdy Ewa kądziel przędła. Adam ziemię kopał"
„Kto tam był szlachcic w ten czas?"
„I kto komu chłopał?"

Bogacz taki, że tylko cień za nim chodzi.
Pańska choroba – ubogiego zdrowie.
Co choroba to doktór
Kto chowa ptaki z pisku, tem miewa łajno wzysku.
Mówiła chuda, jako się uda!
Pan jako chce a chudzina jak może.
Musi się złamać, kto się nie chce schylić.
On chytrek na wszystko.
Co ciało lubi, to duszę gubi.

Mała jak palec, a zła jak padalec –
Młodziak, spod feruły preceptorskiej wypuszczony
Wasz zgumowane –

Ośmiański szlachcic jedną nogę w bucie drugą w łapciu chowa – i zdrowa

Boga chwal, sztukę mięsa val
Stara szkalepa

~~Ha~~ Łukowski miał „Żołnierskie Nabożeństwo" 423

Usiłowało do modlitwy

Kto był zachwalszy, kto dłuższy –

Jedzie gęsiorem – czwórka na szpic.

Tabaka ściemiężycy –
Kichał po niej sikorzyny

Który co dnia piję, po śmierci nie gnije.
Nie dbaj, chociaż zła wiesz o tobie gruchnie.
Kto nieje czosnku, pewnie nim nie cuchnie.
Cudzemu psu, cudzemu koniowi i cudzej żonie — nie dowierzaj.
Ma dyabeł dosyć cukru i grzech czyni słodki.
Nie chce o sioł polewki być ją i cukrował.
Zła to służba, gdzie korzyść nie czeka.
A sprawiedliwość kędy? Czekajże jej zgoła, kiedy umarli trąbę usłyszą anioła.
Czopowy jego brat! (wspólnie pijaństwa
Ona dawno psu oczy sprzedała.

O królu

przedziwne to jest dzieło boskiej opatrzności.
Syn królem, ojciec wkrzesłe a dziad podstarości.
Usque ad finem (zawsze i wszędzie)
U gruby baji często się radość i pociecha tai.
Barszcz gęsty, gęsi częsty, sól gruba — gospodarza zguba.
Gdzie jest barszcz kapusta, tam chata niepusta.
Kiep barszcz bez rury.
Większa brama niż miasto.
Nie każdy co się po żołniersku stroi — bitwy dostoi.

Ludzie 1792 roku

Laski 1 reg. ordy. Ostrogskiej – Spotyka się go w Warszawie – On do Połonnego przywiózł kupiec inwalidów i kalek w r. 1792

W. Zubow. G. m. walczył pod Dubienką i Zielenczami

On się dystyngwował nadzwyczajnie.

Zatapiać brony w brodach by kawalerzy nie poszło.

Fajerbale – torby drelichowe wypełnione prochem, okręcone dla mocy sieciąg różowy, do zapalania domów wrzucane zarmaty –

Dependencya Moskwy nad nami.

Przebrać ich w mundury rosyjskie, tak przecież robili bywszy wojny, że pod osłoną naszych mundurów wojska Kutuzowa podchodziły nasze i brały w niewolę. Markiefan dostarcza mundurów i rekwizytów –

Poryst: Zrobię rucławkę na tyłach armii rosyjskiej przeciwko podaczeniu, psuć mosty i grobli, celem zawrzenia transportu.

Onufry Morski, Kasztelan Kamieniecki, już pełen roku proponował Królowi partyzantkę.

Rezolwowani są czynić do czego ich przymuszą.

Mam rasztak: t.j. dzień i dwie noce wypoczynku żołnierskiego

Żukowski mówi: ja już słyszałem jak Biernacki z K. Nowa uciekał, słyszałem – a chłopy otoczyły

Silny pod Sięciechowem celem i oddziałami błagać by nie [illegible] Króla, by nas prowadził na wojnę

Dziedziński przyjechał z Chojnik od prawa

Prozor – Dziedziński – spisek prowadzi na Ukrainie, Wołyniu, Polsce

Jasiński na Litwie

Wojsk gotowych w kordonach liczono do 14 tysięcy –

W Berdyczowie na Onufrejskim jarmarku, zjazd spiskowych oficerów

Kaczanowski jak i w Berdyczowie otworzył dom, hotel, pił, grał

w karty konspirował nocami –

Zebranie spiskowych u niego, w pierwszych salach grają i piją a od

podwórza zebrani z Dziedzińskim – odbywa karciarzy sporów –

Kojowszczyzna stawała w Barskiej stanie i teraz.

Ambiegonuje –

Ma w herbie talje kart i worek Judaszowy –

„Sinie rzeczyna, już, już, w przeszłości"

„Mokra was woda, ukochane dzieci"

„Piosenka śpiewana z jakiegoś okna w Grodnie

Obrót. pilność i submissya conciliavit. (zjednywały) (zaliwerowy płótna i co się da

miłość powszechna

Tabella posterunków wojsk rosyjskich.

Trzeba szarfamunicji, każdego kalibru do karmat

Rekwizyta, lazarety wiesz za opłatą 15 gr. za konie lub wołu od mili –

Procza bracia dwadzieścia – furat płacił po zł. 1 gr. 10 –

Złotnicki za wydanie Kamieńca został generałem i dostał 15 tys. rubli

na oczywistą zgubę eksponowany.

Po zeszłorocznej wojnie gdy rejterowano, zabrałem 50 brak

rekruzyków wydrzyć i te mam –

Rzeczpospolita jak żebrak stoi pod złoconemi bramami magnatów

Na fundamencie doświadczenia mówię – Wydaj palety na furaże

kciel nad proporcje –

Sesye Seymowe kortesi, wyciwe, bolesne
Cofnięcia szarpanina, zelachów i jurysdykcyjne

Prozor – Łowiła go już Imperatora orderami – nie udawała
obciała przekupić.

Amilkar Kosiński – Prozora komisarz wyższy

Gwoli obrony independencyi (niepodległości)
Takowy ewent (ewentualność) nie były –

– On jest źle usposobiony dla wspaniałych monarchów a
widzi się za konstytucyą Majową (denuncyacyi).

Grodno czyniło widok jakby pijanego –

„Inflandczyk" tak nazywano B. Kossakowskiego

Kossakowscy szlachta litewska narodami zapędzili
do Targowicy.

Kosz. Naród spalić potwarz Prozora i złupić.

„A choć bezpieczniej okręt opuścić i płynąć"
„Poczciwiej być w okręcie, ocalić, lub zginąć"
Krasickiego wiersz poetyczny.

Z Warszawy Poczta z Piskowa: 1° pod Brześcia na Wołyń. 2° pod Lublin – Zwód na Wołyń
punkty: Łuck. Chełm. Lublin. Powiat orlicki, Szczecin, Piotrków, Pieczyska

Chłopi i Kijowszczyzna wracają do potoki, wolni aljanci

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

W tej pomyślnej czasu porze –

Nikczemnych tylko dusz jest zasłona zmyślona pokora, a słabego rozumu bojaźń jest cecha, która nie śmie wyciągnąć ręki do pracy swą ogromnością przetraszającej" (Listy Anonima str. 5.)

Rzecz ta powszechnego uwagi warta

Póty polak niech się zna być niewolnikiem obcej siły, póki nie znajdzie sam w sobie skutecznych ratowania się środków (Str. 69. Listy Anon.)

Niech egoizm utraci nadzieję osobistych zysków –

Nie liczba wojska, lecz umiejętność przy odwadze decyduje losem wojen; nie ten potrafi być umiejętnym żołnierzem, którego niewola w uciążliwy wprawia Mechanizm, ale ten, który ma ducha i serce żołnierskie" (Gł. Anon.)

Wolność musi być prowadzona cnotą.

Okazuje postać wspaniałości wielkiej.

Kto ma tyle dwoje (dwa razy więcej)

W usłudze dla wolnego ludu nie masz wzgardzonego stopnia i podłego obowiązku

Polityka bezsilnych rozumem nadstawiać się powinna.

Ta świetność wrażała głęboką impresyą na zmysły

BIBLIOT. ... NI IOSSO

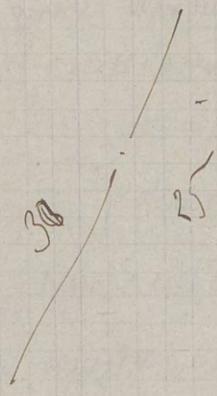
30
25

Na głowie rzęsisty czub, trzęsiała, pióra niby wieża balsamu
Konie w czubach, porbiljoni w bortach żółtych.
Serwety porządane w czubk.
Rosolje po dwa kukoły
Dzikich z panewki (pykacie)
Łętki (bagki)
Czerwona } Monety
Biała }
Czarna }
Kanar (maczka cukrowa
Łakotki na korzeniach robione
Cynata (skórka cytrynowa w cukrze upoważniona)
Cyga bąk sieczony batem przy ducer
Cytwarowy odwar (na ból brzucha)
Cwikle miała w pończochach złotem aftowane (kliny)
Cuchtnauz (uczciwie)
Pstro-morengowaty fracek

37

Kulisy części gruntów
odprawione. pod procesem będzie.

Perfekcyonuj swoje talenta
w dobrej szkole a ziegniesz daleko

Jak hydry ~~północ~~
Jakobiński

Generał Wryna. St. Stanisławowa
Szambelan i Vice Komendant Kadetów
Stryjen

Miączyński miał nazwisko na czarnej
tablicy u kadetów – już wtedy
był jako Tobr.

Kowno, Kolegium Jezuickie
1746 – 50.

39

I

Infimus pod Magistrem Pacewiczem

II

Grymatyke pod Wildo

III

Syntaktyke pod Darniem

IV

Poetyke pod Wichertem

V

Retoryke pod Daniłowiczem

VI

Filozofia pod Sadowskiem

Sza w rękę.

Skryptura (pisanina

Czaty (dukat)

ćwiczenie na dobrach (stwardzeń)

Performa (dla pawon.

1794.

43

Janczary rzegocą: ciach ciach:

1794 I 45

Drygant - znaczyło to i ogier - stadnik

Dwa Łowcze konie

Zwyczajne Woźniki

pocztowe

Izabelowaty. - Sobolowaty.

Tarantowaty. Dropiaty (siwo-cerowany)

Rydzy. Mrozowaty. Deresz

Z wadami: Dękowaty (w kuźni wygięty) Skałka

na oku. Spleczony. Zagwoździony.

Odsedniony

Stępak. Szłapiak. Trunk. Gręda. (Średni w biegu)

Kroczy drobny a prędki. Rys (spore kłusanie)

Jednochód (prędszy od kłusu) Cwał. Przecwał.

Korwety (sztuczne stąpania) Kurbety. Szusy.

Zerwać konia do szłapi

Jegomość wojskowo traktujący.

Chodziłem niegdyś strojny, a teraz obdarty.
Trzy rzeczy mnie zgubiły: Venus, vino, karty.

Facies szeroka (twarz)

Runtowa miękka kołtunów (wielka)
Ad felix videndum (do szczęśliwego widzenia)

bij rębem szabli nie płazem

Kulas z puchu łabędziego
do pudrowania twarzy

Staczyński słynny z dowcipu
kwestarz na Chasowie i wcale przez

Kwiel. drewnianą piszczałkę
do wabienia ptaków.

Kwoka. mordzierz, gruby kanał
obok parę maszyn.

Na Stanisławów, nad Wisłą –

Kobyliński

Bilard.

Tana.

Metrowie do nauki tańca

W małej kwocie daj mi cytryn.

Niemała kwota ludzi

Prób mi ospan Kalisiana –

mieszanie z piwa, wina francuskiego
soku cytrynowego, cukru, chleba kamienia
rzymskiego

Pito po przepiciu – rano.

Pryncypalne fragmenty

Na Salwatory. Pijacki bogactwo szybko. Mieszanin spasany posępnie
kontuzji na ramionach, z wiatrem na dole
sznury pod szyją

Fabrykanci z Kobyłek, francuzi – pili w Salwatorze

Pijanie z cukrem lodowatym wlewać zaczęła z wolna kafe –
Droga to nadzieja wątku

÷ **„Luty" w przysłowiach ludowych:** Czasem luty ostro kuty, czasem w luty same pluty.

Czasem luty się zlituje, że człek niby wiosnę czuje; ale czasem tak się zżyma, że człek prawie nie wytrzyma.

Drugiego lutego niedźwiedź budę rozwala albo ją naprawia.

Gdy ciepło w lutym, zimno w marcu bywa, długo trwa zima, to jest niewątpliwa.

Gdy mróz w lutym ostro trzyma, tedy jest niedługo zima.

Jeśli ci jeszcze nie dokuczył luty, to pal dobrze w kominie i miej kożuch suty.

Kiedy luty, obuj buty.

Kiedy luty puści, to marzec wypiecze.

Kiedy luty schodzi, człek po wodzie brodzi.

Luty pokazuje swoje gluty.

Luty w lód okuty.

Luty wygania czasem kowalów z huty.

Spyta się luty: masz li buty?

W lutym, gdy zagrzmi od wschodniego boku, burze i wiatry walne są w tym roku.

zenskie zamknięto na [illegible]
stytucie technicznym odrzucono wniosek o przyłączeni
się do strajku. W innych wyższych zakładach odczyt
odbywały się normalnie.

Petersburg. (Tel. wł.) Strajk studentów na uniwe
sytetach rosyjskich, jak się zdaje, nie uda się.

Studenci intystytutu technologiczego w Petersbu
gu powzięli większością 100 głosów uchwałę przeciwk
strajkowi. Komitet urzymujący kursy kobiece wydał d
studentek odezwę z prośbą, aby się oświadczyły prze
ciwko strajkowi.

Rok jubileuszowy na dworze włoskim.

Rzym. (Tel. wł.) „Giornale d'Italia" oświadcz
że w r. 1911 król włoski będzie przyjmował naczeln
ków państw tylko w Rzymie.

Jest rzeczą pewną, że przyjadą z wizytą do Rz
mu król bułgarski, król norweski, a może takie prezy
dent rzeczypospolitej francuskiej i król angielski. Gdyb
cesarz niemiecki zdecydował się za wizytę w Rzymi
w takim razie popularność cesarza Wilhelma II i pop
larność przymierza z Niemcami znacznieby wzrosła.

Choroba i projekty cesarza Wilhelma.

Kucharza rad winuję kto gości
Ale częstuje!

Dopiero koniowi owsa kiedy
idzie do psa..

Dobremu piwu niepotrzeba wiechy
On każdej ~~[illegible]~~ mocnem a komoduje się

Mały ale animuszem nadstawia
Wielki animusz a intratamała
Jezusek, licomierca, faryzeusz

To stary konfederacki aniołek (Sandomierzanie - konf. Barsz nosili biedę czapki i mundury, stąd nazwa uszczypliwa)

Anzikupel. Moczymorda

To jest powiadamci: przedni antypast.
(przysmak. pierwsza)

~~Na głowie rosiły czub, tarcidła~~ pióra niby wieża babilonna.

~~Konie Jezabad, portaljoni w bortach~~ żółtych

~~Serwety posyłane w czubki.~~

Gnuję wilna w życie (domyślam się)

Nagy na liczbę - (rachunek)

Ongra ale kto inny dmie -

~~Rosolje po dwa dukaty~~ -

Z galantomją się zalecał

To łżywy człowiek

~~Sękich z panewki (przykrycie)~~

~~Sękni (bańki)~~

Nasza szlachta nie do handlu? – a
ubóstwo lepiej znaczyć urzędami, dobrami
córkami, godnościami? Czemu się
zajmują przy całe życie panowie bracia
jak nie kupowaniem, pachnącym i zgrabnym
Tylko do pełny Rzeczpospolitej [illegible] zdol-
nych ludzi i o odrębnych

Biskup Kossakowski
to prawdziwy Król Lutego.

61

Małżeństwo widzi dobrze, ale
to co już nie zmiażdżysz mężowi
może być jeszcze uczta dla
kochanka —

Gautier.

On potrafi nawet ogrzać przypadek.

1794. 63

Ani siadło ani padło!

Ani sadło ani padło!

(stare przysłowie)

Kuka w ruku i wszystko drobne.

Dogadzają mu jak wrzodowi.

Cudzę widzi pod lasem a swojego nie dojrzy pod nosem –

post pisces vinum misces.

Po mięsie, za karę wypijwino stare. Hej, po zwierzynie, utopię smak w węgrzynie.

Po szpinaku dawaj pontaku

Po cieście zmyj buzię wszumiącym Francuzie

Czem jest upór gdy nie ma mocy —

Cnota nie zna obawy, bojaźń zbrodni tylko towarzyszyć zwykła.

Środkuj między chęcią a koniecznością

Umyślnie ktoś robi nasze wyniszczenia i domowe niezgody by nas snadniej złapić.

Pokąd jesteśmy wolni potąd radźmy

Hasło Kościuszki

Qui non est nobiscum, est contra nos

Wydać laudum, czyniące rozkład podatków, ferrajów i kaubrestów — przyczem pod gardłem stawania bez dystynkcyi do formowania wojsk

instancyować do Boga. (prosić)

mamy in autentico

Płać pocztę od wagi zaległy

67

Trzeba się pozornie godzić na wszystko byle jeno „przeczekać Katarzynę" –

Więcej może osioł zaprzeczyć, niż filozof dowieść:

„Plus potest asinus negare, quam philosophus probare"

71

Kiedy nie możesz po koniu, to bij po kołoblach

(Przysłowie z 18. tego

Gdzie więcej niema, tam
Dziecię bez nosa —

Dunat w 1793 Cicerone
Złotych 18

Bibere ad nomen! Pić na cześć imienia

panna pełna pudoru i ~~[illegible]~~ zawsze

Homo non sibi natus, sed patriae.—

Zbliża się nasza nowa canonica, tylko że my musimy jutrznię, laudes, primę, tertię, sextę, nonę, nieszpory i complete, odprawić w godzin kilka—

Mam Honor vacui. (wstręt do próżni)
Bibere ad numerum.. Pić według liczby.
Bis repetita placet! mówi — [illegible]

77

Od komina do komina
i przejdzie zła godzina.

Świeckie ogony u łbów się im
plecą (narbędzie)

Gdy dwa kątnie przeszła, a sam ziemię
kopał
Nie było tam mospanie, ktoby komu
chłopał.

odpowiedź

Było to mospanie, ale po potopie
Rzekł Jajek Chamowi:
Pasię tobie chłopie.

81

O szlachcie pyszłowiu

Piłat (prawek)

~~Puksta, Szuksta, Łopatka, Pucinka.~~
~~Zebrały się kpy z całego świata.~~
~~Bzdurum Badurum. mój dobrodzieju~~

„Rohr, Prozor, Białłozor, Szykier, Ronikier, Bury."
„Jest tu jeden kiep, tylko niewiadomo który" —

Hulki, hulki, potem bez koszulki.
To Cieśnik Wendeński (zartobliwy żytał).

Karta
Kalpiński

50
30
10

100

Co chałupa, to kominy,
a co kiep, to kanin.

Kopeć i Skumina, to jedna rodzina,
zartobliwie

Buchasz pomocnik niby proch
„leszczynki"

To panna Naruszewiczówna (naruszona)

Pociejowski gwardyak

Sroga invidia nim zatargała"

Bo w Polsce złota wolność, pewnych granic
Strzeże,
Pana nie - chłopa na pal, - szlachcica na wieżę.

Porcelanowy pająk nie pęk kwiatów zniósł
od sufitu

Zapachniała jeszcze węgierska woda
która była w użyciu za Augusta III
(Carendogra) La Reine de Hongrie

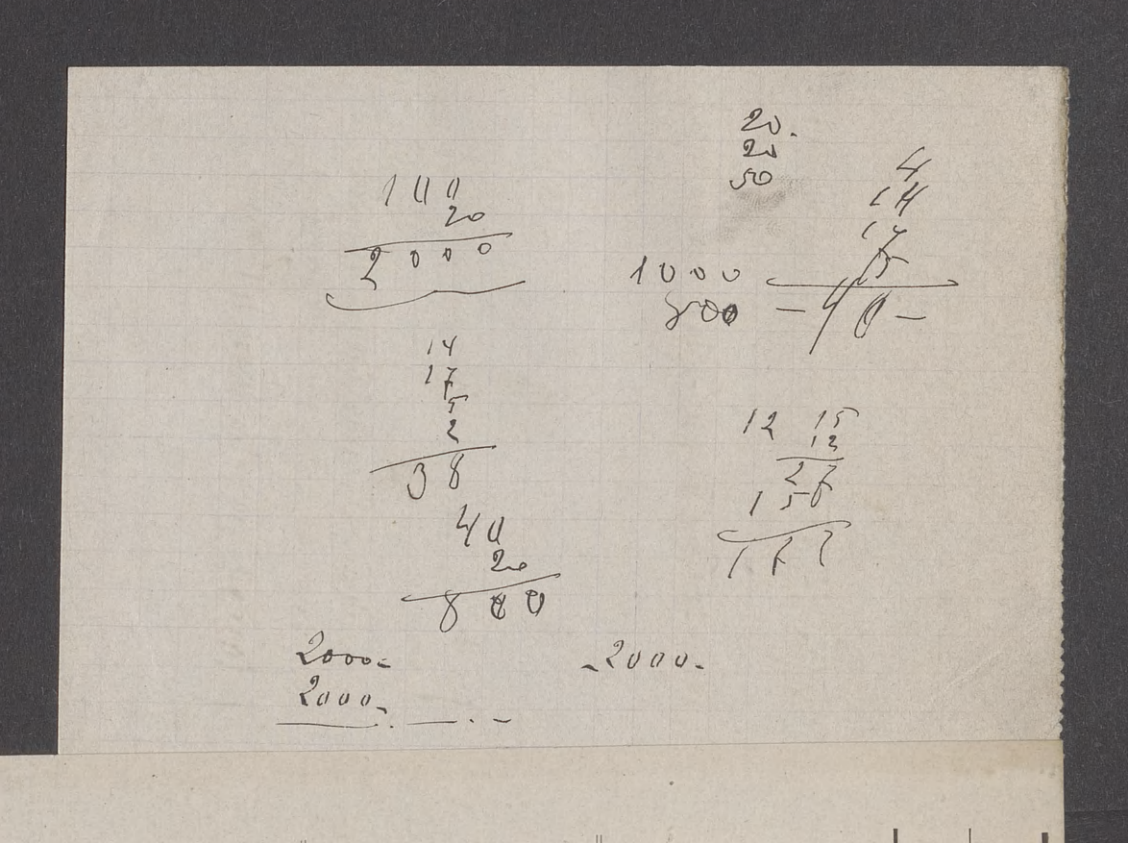

Książki w 1794. czytywane

W Drukarni Maja w Krakowie:

Śniadania Wiejskie czyli przypadki niewinności p. Marmontela tł. Wolicki 2 zł.

Lament utrapionej Matki Korony Polskiej już i ni konającej zł: 1 gr 15

Paweł i Wirginia St. Pierre

Listy Heloizy i Abelarda. Tłum: K. Węgierskiego

Księgarnia P. Kocha S. Jana 47.

Prawa na Seymie w Grodnie uchwalone w roku 1793.

u Grölla: wyszedł: „Kalendarz Obywatelski"

Atlas Wiedeński od 1781 do 1830 wyszedł

u XX Pijarów: wyszły: Dzieje i prawa Kos. Polskiego. X. T. Ostrowskiego. Tomy 3.

na papierze klejowym alla rustica zł: 20 na ordynaryjnym 18.

u J. Netto: Dzieło Kurpińskiego. O pisaniu chorób.

Almanach de Gotha pour l'année 1794 z kopersztychami zł: 6 gr 15

u Grölla znajdują się książki:

Obserwacje ekonomiczne czyli reguły gospodarskie w biegu każdego roku zachowane. 2 zł: 15

Wiadomość ciekawa każdemu wielce pożyteczna o zbożach: ~~2 zł: 15 gr~~

Chory mniemany. Komedja Moliera zł: 3. 15

Osada wiejska czyli sąsiedztwo dobrane. Komedja w III ak. gram. w Pawłowie.

Dufur ogłasza że od Listopada sprzedają się tomy 7 i 8 ostatni: Nauki prawosławstwa

Każdy tom kosztuje zł: 5

Zebrał W. R. Karczewski z dzieł francuskich

O prawach moralnych i fizycznych świata czyli prawdziwe systema natury: 5 tomów zł. 25

Luty

u Maja w Krakowie

Zbiór podróży ważnych i ciekawych dla nauki a zabawy młodych p. Campe i innych

Korrespondencji Bankowej № 10 i 11

Dziennika Ekonom. Handlowego 4. 5.

Korespondencji Bankowej tomu 3° arkusz 12

Kor. " " " " 13 na 15° luty.

u Netto są do sprzedania:

Życia i zdania sławnych pisarzów

Krótkie zebranie geografii dla rzemiosł

Pantheum Mythicum albo Bajeczna Bogów historia z kopersztychami

} Wydane w Wilnie 1794.

Marzec

u Grölla. Satyry X. B. W. Nowo wyszłe Krasicki

Addisoni Salvini Historja Angielska

Treny Jeremiasza nad zburzeniem Jerozolimy. przekładaniu Jacka Przybylego

Kor. Bankowej arkusze 14. 15. 16 do 8 Marca

u Dufura: Kalendarz historyczny Królestwa Polskiego

Dziennik Handlowo-Ekono: № 6. 7. 8 i 9 do 6 Marca 1794

" " № 9. 10. 11 w Kwietniu wyszły.

Kwiecień.

Gazety Powstania Polskiego. Wtorek, czwartek, Sobota. z portretem Kościuszki

Maj.

u Grölla. Mapa polska nowa.

Partyzant czyli sztuka prowadzenia pomyślnie wojny podjazdowej

Nauka artylerji. z planami pp. Jakóbowskiego

Instrukcya wszystkich wojennej z przyłączeniem 13 planów sztabu

Pamiętnik żołnierski

Czerwiec

Powieść prawdziwa o narożnej kamienicy w Kukurowcach!

Krótka nauka o Pikach i Kosach pp. Piotra Aignera.

Taktyka. Łęskiego

Lipiec

u Grölla O prawach człowieka – Tomasza Paina

Rozbiór krótki Pruskiego panowania pod Fryderykiem Wilhelmem II

Kazania

o Farmazonach – u XX Bonifratrów

93

Umowa społeczna.
Uwagi nad rządem polskim
Hebosza.
Emil i Wyznania,
Rousse'a były w każdym wieczorem
domu –
Kobiety się tem narkotyzowały.

NITOSSO BIBLIOT

X —

Filozofia, moraliści, powieści czytani za czasów Rewolucji — 95

Voltaire (Candide etc.), Rousseau, Diderot

Retif de la Bretonne (wyd. Mercure de France — wybór: najważniejsza: les paysans pervertis)

Lesage Diable boiteux, Gil Blas

Mme de Lafayette Princesse de Clève

Bernardin de Saint Pierre

Paul et Virginie, Chaumière Indienne

Marivaux: Marianne, Paysan parvenu

L'abbé Prevost Manon Lescaut

Florian, Gessner; Chamfort

i Rivarol (moraliści, krytycy) wyd. Mercure de France

Choderlos de Laclos : Liaisons dangereuses.

Teatr :

Voltaire, Diderot : Le fils naturel, Le père de famill

Marivaux ; Les serments indiscr Les jeux de l'amour et du hasard ; Fausses confiden

Crebillon ;

Baumarchais Le Mariage de Figar

« Sans cette comédie, écrit un journ du temps, le peuple n'eut pas appris tout d'un coup, le 12 juillet 1789, à secouer ce respect de servitude que les grands avaient imprimé sur la nation entière. »

97

André Chenier:

Pieśni

~~Marsylianka~~

Carmagnolle (Ça ira, Ça ira ...)

Le chant du départ (słowa André Chenier'a, zaczynające się od słów: La republique nous appelle, Sachons vaincre, sachons mourir, Un Français doit ~~mourir~~ [illegible]elle i t.d. ..)

Pieśń żołnierzy wielkiej rewolucji (z refrenem znanym: Plan, plan, rataplan) ...

Hymn Żyrondystów

Pieśń wandejczyków (od słów Monsieur Gregoire [illegible])

[illegible] republ..

Piłki: kłębek z wełny lub z pakuł, nićmi osnuty a wśrodku chrząstka rybia dla sprężystości

Palcaty. Miasto szabel.

Marszałkowska Kordygarda była przy Bramie Nowowiejskiej

O kino mówiono (służył w białych rękach) za III. Rzymek tak zwano pułk Goleza, który wnuczy ciemnym i spodem biała

---

Gwardyjacy słynni awanturnicy, szulcy, i żołnierze –
Umieli blaszki ołowiane za mizot piemoty wsadzać pucku płom.
Grali w kubki: Trzy kubki drewniane małe: stawiał na stole, pod jedną była kulka woskowa. Przesunął prędko kubka trzeba było zgadnąć gdzie kula – kto miał przygrał.

Fajtry grywali na piszczałkach.

Czernidłem brew powiększyć.
Czerwienidłem płeć poprawić
Bielidłem toż samo
Błękitem kurz delikatnych żyłek poprawić.

Mam attencyę dla jej wdzięków

Piję gorzałkę nie wypada, ale kielich
likweru łyknąć się godzi.

Wino o kolorze zwane brzoskwiniowym.

Mozwy w krajowszym sezonie

Zwiedzili browar. gorzelnię
W bibliotece były książki:
Biblia. Tłumaczenie Leopolity.
Postille Wujka
Księgi przeciw Kacerom: Mozyńska, Orzechowskiego
Gorskiego. Warszewickiego, Sokołowskiego i Reszki.
prawne. Zbiór praw Rzymskich. Statuta. Konstytucje. Prace Łaskiego. Herburta, Przyłuskiego
Madalińskiego. Januszowskiego. Konarskiego
de Senatu Romano. Jana Zamojskiego
de Officio. Opalińskiego. Monita politica. Fredry

Warsztatniczka cudna to była

Markietan przyszedł -

Czarne lisy zwano Marmurkami

To jest tylko Marivaudage – całe zabawny a nie grzeczny.

Pasterz Celadon –
z Astrée –

ona prawdziwą Clelie." (tkliwość i sentyment)

au pays du tendre (w krainie tkliwości)

Trzy tam rzeczki czarowne:
Estime, Inclination i Tendresse"

~~Dr~~ Parfait amour prowadzi drogę
przez Billet doux i Petits soins –.

Kołłątaja dom na Solcu
zwany Pasztetem – Kuźnica
Katyliną go przezywali
Nil desperandum (nie rozpaczać)

I

107

Starościna ~~wpoło~~ gęsto przeplata francuzy

Quel ton (jaki ton)
C'est assez drôle (To dosyć zabawne.
Suwniry okrutne mnie szarpią.
Comme vous êtes bon, honnête
(jakiś pan dobry, poczciwy)
Widzisz w jakich supirach (westchnieniach) żyję.
Une perte cruelle (okrutna strata.)
To był mój idol (bóstwo)
W plentach (skargach) żyję
Le reste de mes jours (reszta moich dni)
O vous ombre chérie (O cieniu drogi)
Łączę mnie malgré moi (wbrew mej woli)
Antandrysować (nie umie [rozczulać]
En vain (daremnie)
En vérité (zaprawdę)
Mais bientôt (lecz wkrótce)
O ciel (o Nieba)
Je suis fière de mon choix (jestem dumna ze swego wyboru)
On czuje tandresy
Ils sont passé pour moi (przeszły dla mnie)
Mon coeur (Moje serce) frisson (dreszcz)

II

Trzeba mnie menażować (oszczędzać
Tout à fait garçon brave (chłopiec co się nazywa)
Vraiment (prawdziwie)
Nie refiniuj (nie odmawiaj)
Au ~~dessous~~ dessus de trésors (więcej nad skarby)
Voli ou regard [spojrzenie]
Jamais (nigdy]
Lepiej w nędznej kabance (matce)
na ścianie zyważu (wybuchu)
A quoi bon les richesses (Na cóż bogactwa)
W cichej solitudzie (samotność)
Des fruits, du lait (owoce i mleko
Parole d'honneur (słowo honoru.)
Boskiety prześliczne (gaiki)
Eh, vous me sacrifierez [Ty mi poświęcisz]
A bezżerek zagra (pastuszka
Toujours je vois en vous (zawsze widzę w tobie]
Si vous êtes si cruel (Jeśliś tak okrutny)
Je suis mal, je me meurs
(Źle mi, umieram)

Te świętochna.

(modestja
sprawność)

des amis. Panie moje.
des amans. Panny.
Amies. moja żonaci.
Je l'ai eu – mówią kobiety o przeszłym kochanku
Je l'ai eue – mówią o przeszłych koch. Mężczyźni
Adorer. Sentiments
Rigueurs
Souffrances plantes.
Sacrifice.
Monstre, roué.
Noirceurs

Lorgneries
Soupirs.
Langueur.
Empressemens.
attentions
Declaration! Ze strony mężczyzn.
A kobiety poczynają:
Minauderies, langueur a potem: distraction,
inégalité d'humeur idą za niemi: froideur,
indifférence, mépris, fierté utrzymują mężczyzn
za niemi: surprise, bonté, indulgence, passibilité.

II

Poprzedzają: un moment de faiblesse.
Po wszystkiem utrzymuje się dalej stosunek z pomocą:
protestations d'une passion eternelle, marques d'amour wszelkiego rodzaju.
posyłać billets-doux.
Rendez-vous.
Wzmacniają miłość:
cadeaux. heures du berger, sacrifices des fortunes
Nieuchronnie następują
petites jalousies, explications, ennui – infidelités, passades.
Kończy się: on se surprend, on entre en desesperation, on se deteste, on rompt, on se quitte.
Tout est fini entre moi et lui.
Je suis libre.

Mówiło się: pan Krakowski, pan Wołyński
– Wieźli pomorzem kwapmy się całować

115

Potrawy na Boże Narodzenie.

Trzy zupy: Migdałowa z rodzynkami.
Barszcz z uszkami
Grzybowa ze śledziem
Karp z podlewą
Szczupak z szafranem
Placuszki z makiem i miodem
Okoń z ~~[illegible]~~ jajkami i oliwą

W Złotnie leży – ktoś pobożny

Doły na wilki – wdole gęś lub kaczka przywiązana, dół słomą pytlowaty.

Polowanie z prosięciem na wilki

Na kulikach gospodarz oddawał klucz od piwnicy i spiżarni gościom.

Ogół gości mieścił się w sztuce

Na głowie miał starą modą Bajutę ze złotej siatki

Po Kolędzie.

Po wyjściu księdza panny [illegible] [illegible] która przedtem siedzi na stołku na którym siedział ksiądz, ta przedtem wyjdzie za mąż.

W Prusach obliczali kiełbasę kolędową na łokcie. Chłopi ją dawali podług rozkładu a sołtys dawał księdzu po 180 łokci i różnie.

Emulus! Uczeń wysuwany na przód dla emulacji z innemi

Dyktator (miał osobną ławkę obok katedry)

Imperator. Pierwsze miejsca własnych a na pozostałych z laskami przed szkołą szli

Audytor. Lepsi uczniowie

Censor! (Tajny kanonicznik profesorów) do śledzenia.

Wakacje od końca lipca do 1 września św. Jana

Markietany: paszporta mówi.
Włóczyli się po całym kraju, sprze-
dawali płótna, chusty, noże, igły.
Stawali przeważnie po blebanjach.

(Szpicą Prozora, zjawia się
taki w Grodnie, włóczy się po
ulicach

121

Handel - Kupiec Dolpowski
na ulicy Ks. Bernardynów.
Dom narożny. Ładny. Piętrowy.

Ulica Dziemianowska
Dom Dzikowskiego podszewki
tam mieszkają Szewcki. Jan. Stan.

Ulica dosyć ludna. Kilkakrotnie domów

Dom Honwalda - był Wołłowicz
Ulica Ks. Be[illegible]
Tam mieszk. Sewco.

4
3-250-

60
50.
100
200
410

50-100-264 500
364

Jadła

Kasza tatarczana.
Groch. Kapusta. Kluski.
Kasza jaglana ze słoniną
Bigos z ryb suszonych

Dzieci w stojakach
na kółkach

Limonada. Orszada. Bawarcza-

~~W grubej bai często się radość i pociecha tai~~

Bajce dużo grubej na bunty, gumie i czarny

Bandolet. Pas rzemienny, przez prawe ramię od pałasza na którym były napisy w 1792

„Barsza gęsty, gość częsty, sól gruba – gospodarza zguba" —

~~Gdzie jest barsza kapusta, tam chata niepusta!~~

„~~Kiep barsza bez rury~~ –

Moszyńskiego nazywali Percepta z powodu skąpstwa

Bilet wizytowy; wieniec laurowy, błękitny a wśrodku nazwisko: Były i ramki wiśniowe na bilecie.

Nie pisano imion a tylko nazwiska i urzędy

~~Większa broma niż miasto~~

[illegible]

Pod Gomorzycami przeszła dwie wsie.
- Gdzie? Tam do [illegible] do [illegible]
- Za przeszła na Wołga [illegible] a drugi na [illegible]! -

Wiśni bardzo wyrosły, stopnie [illegible]

Żołnierz leciał przodem na koniu dziwacznie ubrany w czerwonym fartuszku i [illegible] stepem

---

Hodują już gdzie niegdzie [illegible].

na boku [illegible] [illegible] -

Zbiory kooperatystów

Siada do Tramwaju to mija mnie dziś-wiadczenia. przypina się do wagonu [illegible] ostatnie zapamiętał. W [illegible] tu [illegible] [illegible] jak [illegible]

Saski zielony wórek a zniżę gniew
pokoty niemiec.

Jegomość o peripecyi antałowej

Inseparabiles – nierozłączni

grenadery, kaszkiety jak głowy cukru z kła-
chami na przedzie mosiężnemi
pułk pawłowski

Strach to najpodlejszy gorszyciel

Sarcy retro do chałupy.

i nalazły dobre locum stande – przystanek pod
drzewem

złoty pektoralik i zegarek.

na te ewenta suis oculis patrzałem
przeciw srogiej Libityni, nie masz rady
w medycynie

abym referentem (stosownie)
rewerentem (zuszanowaniem)

Takie dystyngwowane Excelsa subiekta
(dostojne osoby)

Judica nos Domine (Sądź nas panie.)

---

protestor (protestuję)

Zabobony, wróżby, przepowiednie, widzenia! — ważne w ~~powieści~~ miejsce,
cyganki wróżące ~~[illegible]~~

Symplak ja jestem - daruj -

„Pieśń po dworach śpiewana
i już miesiąc zaszedł, psy się uspiły"

Kiedy ranne wstają zorze

---

i wszystkie nasze dzieła spoczną,

wedle Kossińskiego

Jedynie mądre zasady:
chwal tylko, co drudzy ganią.
Myśl jako chcesz, byleby osobliwie.
Decyduj śmiele a głośno gadaj

Brakuje ci dokumentów – postaw flache mało, rzuć ważny worek a wygrasz.

Kanarki w klatkach.

Nie praw ambai (głupstw)

Krupna baba (straganiarka.)

To cały lustr domu – (chluba)

To „lactans (ssak, mleczak)

Wziął ja za | sociam vitae | towarzyszkę

Ex quo (od kąd)

Antę omnia (przedewszystkiem)

Jurę caduko – (prawem kaduka

Hęca. Amfiteatr o trzech galeryach na rogu Brzeskiej i Chmielnej. Od frontu stał parterowy długi dom. Wejście miał bramę piętrową na dziedziniec gdzie wybuchł dopiero stąd okrążył chwilę Hęcy

---

Aptęczki domowe:

Wody: ogórkowa do twarzy.

Octy: Malinowe, konwaljowe, trójkowe, bezbarwne, różane dla zakupienia podłogi.

Karendogra!

Panna aptęczkowa: zarządzała w swych domach!

Olbrzymia sala arsenału gdzie stały broni udekorowana po bokach starożytnemi bronią. Spiżowy tam się zbiera: Były sale jazdy, piechoty i artylerji.

Augustówka, Szatla dla próby obcinania klamki, gwoździe! Ro nadto koncert kodeksu

Skradziono w pałacu Karasin:
Tabakierę owalną, złotą roboty paryskiej z portre-
tem Naj. Panny w [illegible] [illegible]. Kopia [illegible]
wag. czer: 21. 60. Portret wyjmowany się mógł i
Tabakierę ze słoniowej kości z obwódkami złotemi. Na
której widniał portret króla a od spodu J. W.
Wojew. Podolskiej. Tabakierkę lakową czerwoną
ozdobioną z portretem Gr. Kinskiego, w portrecie
korona u góry rozprysła, w dolnej na szyi czarna
Zegarek złoty z repetycją bił kwadranse go-
dziny i kwadranse. Z łańcuszkiem perłowym i
z dewizką Bois de Sandale. Zegar angielski
w pudełkowej skrzyni. Angielski zegar ko-
[illegible] wielkiej roboty. [illegible] [illegible]
[illegible] do mydła, [illegible] [illegible] od [illegible]
bów. Dwa stołowe [illegible] [illegible]

II

– Lichtarze mądre, podróżne, szrubowane
Szczypczyki od chędożenia języka
Cukierniczka srebrna owalna robota Pruskiej
szczypczyki do cukru i łyżeczka do kawy
Srebro z próbą 13
Porte-Epée srebrne

Zegarek srebrny, dywizki stalowe i pieczątka z
liberami. Dywizki czarne, jedwabne z klamrami
stalowymi
Para spinek srebrnych z kamykami we środku,
do koszul. Surdut koloru szarłatowego czyli
nity czerwony, podszyty lisami, guziki stalowo
białe.
Szlafrok cycowy koloru żółto czarny.
Płaszcz granatowy z sukna Francuzkiego.

Flety, trąby, waltornie, piszczele, surmy, puzony, szałamaje, dudy – instrumenty dęte

Dęta pacierki miała na szyi

Dezobliżantka (karetka doktorska najczęściej osobę

Włoski ogród. Szpalery - posągi.

Gęgał przez nos po Reformacku.

Która surowość zakonna

Małego wątku człowiek ubogi!

- Franciszkanin, stara moda z bordu
jeszcze chce już w czarnym nabiciu

Wystrzegał się od prostego obywatela,
na kompanjach, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ sojusznikiem
przeciwnym zboku, jako bywszy towarzysz pancerny
z ucha.

Ogórki nawet były i musztarda na stole -

Kartofla opieczonego smakował -

Nie wciągać na wilgoci mądrowej aury.

pościel wożono w tłumokach, nawet jadąc na odwiedziny dalsze. Stano pokotem, rozdzielając parawanami robionemi z kitajki karmazynowej rozpiętej na drążkach żelaznych.
Rano dawano kawę. Wódkę z piernikiem, tłuczeńce tatarskie, ciche w syropie. Bigos dla mężczyzn. Kwaśny.
Po obiedzie grywano w maryasza. Tryszak, kontra, pancerole. Dzieci grały w gąsku. Kwindęcz i Faraon był u panów.
Wieczorami rzuciła muzyka żydowska: skrzypce, basetle i cymbały. „Cymbały czyniły najwięcej hałasu, pejsaki żydowskie jak gdyby wichrem wzdęte, toczyły się nad nami" Polskie i mazurki kończyły wieczór.

Żydki szczytnymi chodzili prosiach.

Krawcy robili podomek

Ubranie wyrostka: kontusik karmazynowy, zupan kitajkowy niebieski, pas pustykany srebrem.

Król najczęściej w mundurze kadeckim ze złotym haftem na kołnierzu. Na prawym mankiecie miał przypięty zegarek na palcu zawsze krwawnik żydowski Katarzyny

Kadecki mundur na święto: granatowy z ponsowemi wykładami, białe spodnie, pończochy i kamizelkę

W Puławach: sztuki Czartoryskiego J. Z. podobne oryginalne sztuki: Panna na wydaniu. Pyszno-skąpski. Mniejszy kłopot jak przysługa. Kawa.

149

W Radziwiłłowskim gazowni: Skąpcem i Fortuna Moliera i małe operetki.

Miejsca drogie. parter 9 zł. pol

W ~~Puławach~~ Białej jeden gabinet zwierciadlany. sufit. ściany i podłogę.

Haftowane tureckie ręczniki.

Szambelan siedzi przy kojcach i karmi kurczęta gałązkami chleba moczonemi w mleku. – opowiada Rurytos panie! Krucho i pachnie

Stary nosił na polu pierścień srebrny. do naciągania cięciwy w łuku

Toast szlachcica: Twoje zdrowie Boże! Wkrótce stare przed tobą i zapytam czemu tak przekładajesz polskie i gubiskie, a nie masz dobrej racji to cię wyzwę i musisz bić się ze mną.

Bielinski śmiały w podłości –

1794

151

Chłopy odprowadzający ludzi z latarniami –

Można było nająć dragona u Marszałka do pilnowania

Ruskowe łojówki

Ławy obite wytartą trypą –

Grano w ~~[illegible]~~ faraona

Ostrygi w beczułkach

Hupka i drzazga nasiąkowana

Lombra. Tryszaka. Vingt et un

153

Pięcioty dwór 1794 I

Sień ogromna. Po prawej jadalnia z dwoma pokojami dla gości. Po lewej duży pokój płótnem drukowanem w kwiaty wyleczony. Urzędu wysokie zębate skóra na którejś dnie pozłacanem wybite, bez poręczy dziobiąca winogrona. Portrety królów, rodowy, klęczący w dalej karmazynowy ze złożonemi rękami do koncepcji. Potem pokój również obszerny: wielki zegar, na podstawie jego malowana nieczka grająca na szpinecie grania niemiec na flotrowcach.. Sypialnia starego. Łóżko wąskie, kołdra karmazynowa atłasowa, nad łożem szabla, pancerz i hełm. Uwczyszczenia Ma. B. Czechowicza

Napoleon Książki: Żywoty św. Pauszek. Kazanie Zagrzeb: Tacyt, Horacjusz. Nowe Ateny. Kaotyczki

155 II

Sto potrawi oko. Kochanowski. Mrówki Mie-
dzowity i Bielanga

Obiad: Barszcz zabielany zwarą, sztuka mięsa
z chmurem, prosię szaro, zając pieczony i za-
miast wołów kaszę gręczaną ze szwedami.

Tarło tabaki do zażywania wdojnicy
drewnianym wałkiem, była to czynność Jurka
Aleksandra

„Wytry kalwiny
Bezbożne syny, pieśń ks. Kazimierza
Zejrzyj matki
„Chcą szarpać płatki"

Na ścianie wisiała t. z. „konkluzja" na
żółtym atłasie z herbami domu, zawiera mowę
[illegible]

Sucin: Obywatel z okolicy Bursie
Kuczyński (podkomorze podlaski

Obiad w południe samo-
wieczorem o 7ej
Spać razy po dziewiątej.

Pszenicy coraz więcej siano, bo ją
opławiano Bugiem Komiennymi, a ku-
tami

Grali: w margasza, warcaby, tryszana
Kontra, pancerole:
Dzieci w gąsze, schowanego. Wpuszczano
cygi.

Orkiestra żydowska: Cymbały, skrzypce
i basetla. Pejsate żydy trzęsły się
nad cymbałami niby wichrem uniesione

Żydek chodził aż z Bursie z cytrynami i
pomarańczami —

Jeździa na nim miły wrony
na baranach.

Ściany wybite płótnem szarem w drukowane
kwiaty –

Ukrzyż na tabaki Macieja.

Panna. Dosyć przesiewała potem.

Tabaczniczka złota. Szereg szmaragdów na
brzegach. Na środku na emalji złotem
nabijane żurawie

Stary był obrany w czarny atłasowy zupełnie, kontusz
sukienny czarny, przepasano go pasem Św.
Franciszka, na ubiór niedzielny, na pewnych
wypadek z Matki Boskiej! Szereg świec woskowych
żółtych. Leżał w stołowych, na katafalku

Lekarstwa: na zatwardzenie

Czopek z mydła

na: wypieranie.

Alabaster skrobany.

Ruhbarbarum na przeczyszczenie

Je suis
j'étais byłem.
Je serais będę
j'ai mam
j'avais miałem
j'aurai – będę miał

Wilk.

Wilcze prawo – na swoim prawie siedzę
Mów wilkowi pacierz a wilk do lasu
Tak mu ten spiew szuchuje jak kozie wilczy głos.
Ja nie dziecko, nam swoje zęby żebym miał
gryzą wilcze zęby.

Lis

Lis ogniowej sierści. Frant wywijał kominka
Lapikura. Znają cię z sierści.
„Lis grzeje, kuna chłodzi, soból zdobi, baran wszy płodzi"

Żóraw

Żórawie krzyczą przeciągłym głosem, skrzypią.

Wilki.

Wilk nosi aż i jego poniosą
Łatwo wilk znajdzie na barana winę."
Nie prosi owca od wilka ratunku.
I liczone wilk bierze.
Mów wilku pacierz a on wolę kozią macierz.

Zając

Kwili. Osmyk (ogon) słuchy. Puszyca (sierść) krzesze
Zajęcze bękowisko. przed zającem żaby uciekają

Świnia

Świnia świnią choćby na sobie złotą sadło miała
Maciory się unikały; b[illegible] się, kiernozi się

167 1794

Ołowiana obrączka z trupią
główką, na palcu! Inż. Maronski

Mundury Wojewódzkie

Poznańskie, Kaliskie i Gnieźnieńskie.
Kontusz jasno szafirowy, wyłogi rąskie ponsowe
żupan biały

Sieradzkie: Kon: karmazynowy żupan biały.

Łęczyckie: Kon: karmazyn: wyłogi granatowe
żupan biały.

Brzesko-Kujawskie i Inowrocławskie
Kon: karmazynowy, wyłogi grana. żupan granatowy

Ziemia Dobrzyńska.
Kontusz karmazynowy, wyłogi błękitne, żupan biały

Płockie. Kon szafirowy, wyłogi ponsowe, żupan słoma-

Mazowieckie: Kon ciemno szafirowy, guziki złote
z literami X. M. wyłogi słomianego i takiż żupan

Rawskie ponsowy, czarne guziki złote z literą
R. żupan biały

Małopolskie
W. Krakowskie: ponsowy z wy: białemi. żup: biały

Sandomierskie: K: blado błękitny, ponsowe, guziki złote
żupan biały

II 171

Ziemia Chełmińska

Kontusz zielony, wyłogi czarne, żupan słomy koloru

Wołyńskie

Kontusz bez wyłogów, żupan biały.

Podolskie

Kontusz papuzi, wyłogi czarne, żupan biały.

Lubelskie

Blado amarantowy z wypustkami białemi, ż. biały

Podlaskie

Kon: szafirowy, wyłogi amarantowe, guziki białe
żupan biały

Bracławskie Szafirowy z ponsowemi, żup. biały.

Czernichowskie Karmazy-z czarnem, żup. biały.

Litwa

Wojew: Oszmiańskie, Lidzkie, Wiłkomirskie, Bracławskie i Wołkowyskie:

Kont: granatowy, wył: karmazynowe, żup. karmazyn

Trockie. Grodzieńskie, Kowieńskie i Upitskie.

Kont: ponsowy wełny zielony, zupełnie biały

Żmudzkie: ponsowy - błękitne - biały

Smoleńskie. Starodubowskie. Połockie i Mozyrskie

Karmazynowy - granatowe - granatowy

Nowogrodzkie ponsowy - czarne - czarny.

Słonimskie amarantowy, szafirowe - szafirowy.

Orszańskie Kont: zielony - białe - biały,

Brzeskie i Pińskie

Szafirowy, amarantowe, biały

Mińskie zielony, zielone, zielony.

Inflanckie Niebieski - czarne, guziki srebrne

zupełnie biały

M. Szymony. Bielinski.

Cześnik Koronny

Słynny Szaler. powolny Sieversa.

175

Nowy mundur dla ziemi Chełmskiej ustanowiony 12 Marca 1794 na sejmikach z uszan biały. Kontusz granatowy. Kołnierz podszewka i z wypustką Verdepon jasny a we Francuskim stroju, guziki żółte

---

Czem się zajmowali na sejmikach.

---

177 1794

Były stosy pić jedwabne, dym, wstążka, chustki jedwabne, bazarkanów, damiś, kamlotny, szarszedrony, szalony,

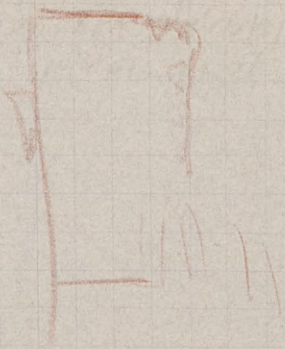

Gabinecik chiński –
Meble wykładane złotem
w guście chińskim –
Ściany z tafli stuckowych,

Płytkie pantofle z różowemi
kokardkami, pończochy białe

Capote en crêpe amarante

Coeffure à l'antique, forme d'un
Fichu Bordé de Grains de Muguet

Bokay powozik dwa koła

Cornette de Crêpe a Longues
Pointes

Ample Redingote lazy pantofle
surdut zielony długi

Frak papuzego koloru, westa ze srebrnej lamy na tle bladoróżowem. U pudrowny i fryzowy. Dewizka u zegarka z włosów zakończona brylantem i pywieczne drobiazgi i korali, amatystów i pierścionek pomocy, klamry bylactowe. Tabaki u szyi i rękawów i koronek

---

Pokój wybity cielonym adamaszkiem w wytłaczane kwiaty, ujęty w złote listwy. Firanki takież ze złotą szeroką frendzlą

Figura pięknego szlachcica -

III

IV Fabrykant Bog. mieszkający na Rybackiej przy Gnojowej Górze pod N 2597. czyni wiadomo. Bog. gotowych Cuj i Kortek, paradnych i ordynaryjnych. Dekow na Konie. Kobierców. Kołder i dywanów na stoły. Białej i Siwawej Kuczbai. Marownicz towary wełniane. Przędze bawełniana do Ducryana lub tkania. bawełna na funty i są miast waty do podszycia. Ofiaruję Liwerunki dla wojska brać na tebe

Chaston Fabrykant

Włosy w Arcab związane
Płaszcz jasno popielaty rzekawami
Surdut zielony sznurkami żółtemi.
Spodnie zielone
Kamizelka zielona
Kapuza zesarzym barwem zielona

V Łóżko z firankami z materyi Chińskiej
Firanki okienne kartonowe garnierowane

Tepper mieszkał na Miodowej

Materyały:

Gredytury czarne. — Barakany
Kamloty. Damisy!
Milflory.
Gazy.
Dymy wrzosowe kolorowe
Kitajki białe
Kroazy.
Eterude w kolorach
Cyce
Szarszelwy czarne i w kolorach

Pudła Tubiane były używane i kufry nowozowe

Frak popielaty kołnierz niebieski
Frak dymowy popielaty

Pas karmazynowy końce suto aftowane z frendzli
Koszule ślęderskie.
Prześcieradła batystowe

195

Surdut czarny, kosmaty.
buty wysokowane, kapelusz wysoki z aksamitką
i złota sprzężna na boku
— Taratatka granatowa, złote pitoły, na krawędzie czerwony
Bekiesza piaskowa z żeberkami, z kołnierzem
pozłacanym z grodeturu.

Surdut szary, kołnierz manszestrowy
guziki srebrne z napisem:
„scutum opponebant scutis"

Białe płaszcze służby
Surdut naporpiany, tabaczkowy i takież spodnie
spodniowa rasowa granatowa
kamizelka z paski żółte
Surdut zielony podbity kuczbaja białą
Kapelusz stosowny czarny, z kokardą
Liberja stachowa:
frak, kamizelka, spodnie zielone
płaszcz i surdut, takież. płaszcz podbity
kuczbajem, buty ze sztylpami szarcami, szu-
waksowane, kapelusz czarny stosowny

Modny strój w 1793. latem w Grodnie.

Okrągły kapelusz z wysoką, szpiczastą głową, włosy dokoła głowy w lokach ułożone.
Na szyi gruba, pstra chustka z ogromnemi końcami zawiązana tak że kryła pół brody.
Kamizelki jedwabne, krótkie po biodra, malowane, w kwiaty lub haftowane.
Frak długi, ogoniasty, zakończony ostro, talja krótka kołnierz płasko wywinięty.
Spodnie obcisłe bardzo do kostek.
Pantofle bez sprzączek –
Dwie dewizki wiszą z kieszonek od zegarków na nowych pęk pieczęci, lekkotów na złotych łańcuszkach
Laska bardzo gruba w ręku

Trąbki pocztowe, przykre.

Grenadjery trzymały kordon

Stroje damskie.

Czepek - rodzaj czapki Frygijskiej ze złotej materyi ozdobiony rubinami

Capote de Taffetas.

Voile et Tunique a la Vestale

Chapeau à l'anglaise (z żółtej słomy)

Chals de Casimirs

Capote de paille, petits fichus. Ecossais

Capote en crêpe amaranthe

Coeffure a l'antique, forme d'un fichu Bordé de grains de Muguet.

Cornette de crêpe a longues pointes

Chapeau de velours a fond plissé.

Fichu. schall a bordure effilé

Capote Rayé. Spencer de Linon.

Bonnet en crêpe de couleur

Peigne d'or. pasek czerwony (rodzaj szlafroka)

Stroje damskie. Costume Parisienne. 201

Robe de Satin.

Bonnet du Matin en dentelles

Turban a - Tunique ala Psyche

Pantofle aksamitne, ponsowe, haftowane złotem, obcasy ujęte w złote podkówki. Pantofle z materji w paski.

Pończochy białe. w paski ząbkowane liljowym kolorem

" niebieskie, na bokach kliny białe obdzierzgnięte złotem

" ponsowe " , złote.

pantofle białe z różowemi kokardami. Białe haftowane złotem

pantofle białe, malowane.

Pończochy jedwabne, czerwone à jour, przody haftowane żółtym jedwabiem

Rękawiczki białe malowane. na wierchu w medalu sceny pasterskie a nadtem napis szyty złotem Vive le Roi!

Rękawiczki. całe drukowane w blade poprzeczne pasy na których ornamenta rzymskie

Rękawiczki jedwabne, haftowane rozkokolorowym jedwabiem

Stroje męskie

Habit a Revers Boutonnés Col depassant la cravate.

Laski gładkie, wysokie, złote gałki lub emaljowane

Costume paré

Habit degagé à grand Collet

Kamizela biała w złote grochy, kieszenie, ~~[illegible]~~ guziki perłowe

Frak żółty, guziki wielkie pokryte szkłem pod którym zasuwane kwiaty lub miedziaki, kołnierz z tyłu do pół głowy. halsztuk biały zakrywa pół brody.

Kamizela (Carmagnola) w paski wypukłe oliwko-białe. aksamit

Ample Redingote larg.

Surdut zielony, długi

Bokay. powozik dwa koła. galeryjka złocona.

Ostrzyżony ala Tytus lub Caracciolla.

Zbiór w białych rękach

Stroje.

Grzebienie do włosów przybrane drogiemi kamieniami do strojów Ludwikowa

Suknia domowa biała w paski czerwone, krótki stanik czerwony, przy szyi koronki

Wachlarze malowane na kości słoniowej.
" koronkowe.

Kalki ubrane modnie.

Portrety z wosku za szkłem, kolorowane

Poduszki na kanapki haftowane. Ludwikowska

Lornetki zsuwane, o jednem szkle. dla jednego oka

Ubrania

Trzewiki ze skóry malowanej w kwiaty.
(zwyczaj angielski)
" materyalne, bławatne
" czarne ze skóry cielęcej
" zamszowe.

Burki krymskie kosmate z wierzchu
ze spodu gładkie, kwiaty: siwe, białe
i czarne.

Podszywano je atłasem błękitnym bez pomocy
na szumy złote skutecznymi, brała się
na plecy miły kapa —

Gorsze były kulikowskie, żołnierskie.

Karako. Strój kobiecy francuski

Służba grywała w karty po bramach.

Surdut rędragonowy, guziki jedwabne jelonkowego koloru aftowane w błękitne kwiatki

Tarasfatka sukna granatowego podbita kroszą karmazynową ze złotemi potrzebami

Kontusz czarny sajetowy.
Żupan raczymorowy

Czujka czarno-bajowa atłasem podbit

Żupan karmazynowy gredaturowy

U Izy. wszystko gotowe do drogi. Siostrzeńcy. Kuba jego [illegible]. Powozy [illegible] - [illegible]. Kasztelanowa - wieczorem - Jadą do Włoch - Coś się stało [illegible] - jedzie - [illegible] - Wizyta - Rozmowa.

Woda kolońska.
Wodą lewandową
pomadę francuską

Wódki francuskie

Lulki z morskiej piany
a nos usmarkany.

Błękitną wstęgą Orła białego
na piersiach.

Frak: żebrę w paski ciemne i białe -
" ponsowy, guziki za szkłem otoczone
stalowemi pierścieniami, na szkle motyl
malowany.

Limonada

Orszada

Bawarvaza

Sołtan na naradzie tajnej
z Szefem i Jan Wyszczuk

on tylko myśli a sądzi o nim, że wie.

Skrofuliczny – ten który chował
bardzo wielkie uczucia.

Śpiący do koszul. wyszukanie czapki
wolności z kamieni biegłych, niebieskich, czerwonych

Złodzieje „obywatele czynni"

Żydzi krawcy i Lublina robili po dwo-
rach ubrania –

Mundur kadetów:

Na codzień: Katanka czerwona z granato-
wemi obszlegami –

Na święto: Długi mundur granatowy
z ponsowemi wykładami, białe krótkie
spodnie, kamizelka, pończochy, trzewiki

Na parady: Kolety białe, sukienne, z grana-
towemi aksamitnemi obszlegami haftowanemi
złotem. Patrontaszę aksamitne
ponsowe ze złotem, naszyty z cytrą
królewską i strusiemi piórami.

Piosenka wojny do której muzykę zrobił
Raplię

Niech żyje zawsze ten laby kątek."
Z którego mamy życia początek

Szlafrok i matezi tureckiej.

Limonada. Orszada. Bawarowa –

217

Srebrny medal na pamiątkę śmierci Ludwika XVI, przepiórę do drwiżki

Szczuchy w różnych kolorach
z Milflom
Damisy

219

On przegwałci wszelkie granice ludzkości –

Tak czynię rozumiałem.

Mam widok trafić na szczęśliwą chwilę.

4

Son mari se croyant vainqueur (*bis*)
Connaissait peu notre valeur. (*bis*)
Va, Louis, gros paour,
Du Temple dans la tour.
Dansons la Carmagnole, etc.

5

Les Suisses avaient promis (*bis*)
Qu'ils feraient feu sur nos amis, (*bis*)
Mais comme ils ont sauté,
Comme ils ont tous dansé.
Dansons la Carmagnole, etc.

6

Quand Antoinette vit la tour (*bis*)
Elle voulut faire demi-tour (*bis*)
Elle avait mal au coeur
De se voir sans honneur.
Dansons la Carmagnole, etc.

7

Lorsque Louis vit fossoyer (*bis*)
A ceux qu'il voyait travailler (*bis*)
Il disait que pour peu
Il était dans ce lieu.
Dansons la Carmagnole, etc.

8

Le patriote a pour amis (*bis*
Tous les bonnes gens du pays, (*bis*)
Mais ils se soutiendront
Tous au son du canon
Dansons la Carmagnole, etc.

9

L'aristocrate a pour amis (*bis*)
Tous les royalist's à Paris, (*bis*)
Ils vous les soutiendront
Tout comm' de vrais poltrons.
Dansons la Carmagnole, etc.

10

La gendarm'rie avait promis (*bis*)
Qu'elle soutiendrait la patrie, (*bis*)
Mais ils n ont pas manqué
Au son du canonnié.
Dansons la Carmagnole, etc

11

Amis, restons toujours unis, (*bis*)
Ne craignons pas nos ennemis, (*bis*)
S'ils vienn'nt nous attaquer,
Nous les ferons sauter.
Dansons la Carmagnole, etc.

12

Oui, je suis sans culotte, moi, (*bis*)
En dépit des amis du roi, (*bis*)
Vivent les Marseillais,
Les Bretons et nos lois.
Dansons la Carmagnole, etc.

13

Oui, nous nous souviendrons toujours.
Des sans-culottes des faubourgs (*bis*)
A leur santé, buvons,
Vivent ces francs lurons.
Dansons la Carmagnole, etc

Répertoire Maréchal

Chansons des Soirées Classiques

1.	Auprès de ma blonde	X X X
2.	A la santé de la République	Tac-Coen
3.	Barque volée (la)	Collignon
4.	Bataillon de la Moselle (le)	Darcier
5.	Bonhomme	Nadaud
6.	Bonhomme Chopine	Darcier
7.	Bords du Rhin (les)	Henrion
8.	Canaille (la)	Darcier
9.	Chagrin de ma voisine (le)	—
10.	Chant du pain (le)	Dupont
11.	Chanvre (le)	Darcier
12.	Chœur des Girondins	Varney
13.	Comme à vingt ans	Durand
14.	Dans mon verre	Darcier
15.	Démence de Charles VI (la)	Schubert
16.	Dernière bouteille (la)	E. Baillet
17.	Doublons de ma ceinture (les)	Darcier
18.	Elle s'appelait Marguerite	E. Baillet
19.	Fermière (la) H. Moreau	Darcier
20.	Fournaise	—
21.	Givre (le)	P. Dupont
22.	Gros mots (les)	Nadaud
23.	Gueule à 15 pas (la)	Colmance
24.	Invocation	Niedermeyer
25.	Lorette de la veille (la)	Nadaud
26.	Lorette du lendemain (la)	Nadaud
27.	Madeleine	Darcier
28.	Madeline	Renard
29.	Ma Normandie	Bérat
30.	Mon p'tit neveu	Darcier
31.	Monsieur et Madame Denis	Désaugiers
32.	Ne jouons pas avec le cœur	Darcier
33.	Nini trop tôt faite	Colmance
34.	N'pleure pas comme ça	Darcier
35.	Nuit d'hiver (la)	Planquette
36.	On-dit (les)	Darcier
37.	Pauvre enfant (la)	Colmance
38.	Plaisir d'amour	Martini
39.	Plus heureux de la terre (le)	Ch. Hubans
40.	Quel cochon d'enfant	Colmance
41.	Satan marié	Nadaud
42.	Soir (le)	Niedermeyer
43.	Sous les tilleuls	P. Dupont
44.	Tirelire à Jacquot (la)	Clapisson
45.	Trois hussards (les)	Nadaud
46.	Une maison tranquille	Colmance
47.	Une noce à Montreuil	—
48.	Un nez culotté	—
49.	Vengeur (le)	C. de Vos
50.	Versez-moi du vin bleu	Darcier
51.	Vieux vagabond (le)	Béranger
52.	Vin de la Moselle (le)	Collignon
53.	Vieux Cheick (le)	Schubert
54.	Volupté, *rondeau*	Nadaud

Chaque, Chant seul : 0.35 net — *Piano et Chant : 1.50 net*

Mélodies, Romances, Chansons et Chansonnettes

1.	Africaine (l')	*romance*
2.	Ah qu'c'est beau la campagne,	*chanson à voix*
3.	A la hotte	*chanson*
4.	Allobroges (les)	*chant savoisien*
5.	Arbre de la liberté (l')	*chanson*
6.	A ta santé Jacques Bonhomme,	*chanson à boire*
7.	Baptême du Bourguignon	—
8.	Bière blonde	—
9.	Boîte de Chine (la)	*chanson dramatique*
10.	Buvons le jus du raisin	*chanson à boire*
11.	Carrière (la)	*chanson*
12.	Chanson des couteaux	—
13.	Chant du père Giraud	*chanson dramatique*
14.	Cinq ministères (les)	*chansonnette*
15.	Cliquot de Margot (le)	*chanson à boire*
16.	Comme la parisienne	*chanson*
17.	Credo du buveur (le)	—
18.	Dernière rasade (la)	*chanson à boire*
19.	Des p'tits navets	*chansonnette*
20.	Différences (les)	—
21.	Emballé (l')	*chanson à voix*
22.	Faubourg s'éveille (le)	*chanson*
23.	Fille d'Alsace	*romance*
24.	Fou de la lune	*chanson-valse*
25.	Grande (la)	*chanson vécue*
26.	Grelots du verre (les)	*chanson à boire*
27.	Hein hein mitron	*chansonnette*
28.	Hôtels de Paris (les)	*chanson*
29.	Infanterie de marine	*chanson-marche*
30.	Jean-Pierre chantait	*chanson dramatique*
31.	Je cours la prétentaine	*chansonnette*
32.	Jésus républicain	*chanson*
33.	J'l'ai gagné	*chansonnette comique*
34.	Jupon de Madelon (le)	*chanson*
35.	Jus bourguignon	*chanson à boire*
36.	Noyons l'amour	*romance*
37.	On les blague	*chansonnette*
38.	Parisiennes (les)	*polka chantée*
39.	Pas de bon dieu	*chanson*
40.	Poète et paysan	—
41.	Pour les filles-mères	*chanson vécue*
42.	Rêverie de Schumann	*mélodie*
43.	Saisie (la)	*chanson*
44.	Saisons (les)	—
45.	Salambo	*épisode*
46.	Saute la Margot	*chanson*
47.	Savoir lire	—
48.	Tonkinoise (la)	*chanson-marche*
49.	Un air de Rameau	*scène*
50.	Une chanson française	*chant patriotique*
51.	Un tour d'écolier	*chansonnette*
52.	Valse du Champagne (la)	*chanson*
53.	Valse des chopines (la)	*chansonnette comique*
54.	Valse tricolore (la)	*chanson*
55.	Versez encor, versez morbleu,	*chanson à boire*
56.	Versez les trois couleurs	*chanson patriotique*
57.	Vendanges de la République (les)	*chanson*
58.	Verre où buvait mon grand-père (le)	—
59.	Vin de France (le)	—
60.	Verse ma vieille	*chanson à boire*
61.	V'la la marine	*chanson*
62.	Vieux de la vieille	*chanson patriotique*
63.	Voyage au Japon	*chansonnette*
64.	Y a qu'l'Argenteuil	*chanson à boire*
65.	Ce que c'est qu'un bonhomme	*chanson*
66.	Trois Tourterelles (les)	*romance*

Chaque, Chant seul : 0.35 net — *Piano et Chant : 1.70 net*

Envoi franco du Catalogue complet. — La maison n'expédie pas contre remboursement.

SOCIÉTÉ ANONYME DU NOUVEAU RÉPERTOIRE DES CONCERTS DE PARIS

COMMISSION **MARCEL LABBÉ, Éditeur, 20, Rue du Croissant, Paris** EXPORTATION

Malbrough

Malbrough s'en va-t-en guerre,
Mironton, mironton, mirontaine,
Malbrough s'en va-t-en guerre
Ne sait quand reviendra (bis)

Il reviendra z-à Pagues.
Mironton, mironton, mirontain.
Il reviendra z'à Pagues
Ou à la Trinité!

La Trinité se passe,
Mironton, mironton, mirontaine.
La Trinité se passe
Malbrough ne revient pas.

x x

Madame à sa tour monte,
Mironton i. t. d
Madame à sa tour monte
Si haut qu'elle peut monter.

Quittez vos habits roses
Miron i. t. d
Quittez vos habits roses
Et vos satins broches

Monsieur Malbrough est mort!

La mode.

225

Grâce à la mode,
On n'a plus d'cheveux (bis)
Ah! ~~qu'~~ qu'c'est comode!
On n'a plus d'cheveux
On dit qu'c'est mieux.

Grâce à la mode
On va sans façon (bis)
Ah! qu'c'est commode!
On va sans façon
Et sans jupon

Grâce à la mode
On n'a plus d'corset (bis)
Ah! qu'c'est commode!
On n'a plus d'corset;
C'est plus tôt fait.

Grâce à la mode
Un chemis suffit. — Grace à la mode
On n'a qu'un vêtement

Grâce à la mode
On n'a plus d'fichu — Qu'est transparent

Siedzi sobie zając pod miedzą, pod miedzą,
A myśliwi o nim nie wiedzą, nie wiedzą;
Siedzi sobie lamentuje
Testament życia spisuje –
Śmiertelny! Śmiertelny!

Lucrèce 229

Arlequin.

Arlequin tient sa boutique
Dessous un grand parasol,
Il attire la pratique
Autant que votre guignol

Arlequin tient sa boutique
Sur les marches du Palais,
Il en seigne la musique
A tous le petits valets:
Oui, Monsieur Po
Oui, Monsieur Li
Oui, Monsieur Chi
Oui, Monsieur Polichinel!

x x x

Il vend des bouts de reglisse,
Meilleurs que votre bâton,
Des bons homm's en pain d'épice
Moins bavard que vous, dit-on!
Oui, Monsieur Po
Oui. ...

(Śpiewajmy „Rigoletto")

O ma tendre Musette.

O ma tendre musette
Musette des amours,
Toi qui chantais Lisette
Lisette et ses beaux jours
D'une vaine espérance
Tu m'avais trop flatté;
Chante son inconstance
Et ma fidélité.

Ostatnia zwrotka

O ma tendre musette,
Console ma douleur;
Parle-moi de Lisette;
Ce nom fait mon bonheur.
Je la revois plus belle.
Plus belle tous les jours;
Je me plains toujours d'elle,
Et je l'aime toujours

La Harpe.

Il pleut, il pleut, Bergère!

Il pleut, il pleut, Bergère;
Presse tes blancs moutons;
Allons sous ma chaumière
Bergère, vite, allons

Dalsze urlopy.

Bonsoir, bonsoir, ma mère
Ma sœur Anne, bonsoir;
J'amène ma bergère
Près de vous pour ce soir...

ostatnia zwrotka

Eh bien! Voilà ta couche,
Dors-y jusques au jour;
Laisse-moi sur ta bouche
Prendre un baiser d'amour.
Ne rougis pas, bergère
Ma mère et moi, demain
Nous irons chez ton père
Lui demander ta main.

Fabre d'Eglantine.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

237

Pierwszy kogut: Będzie wojna!
Drugi „ Żołnierze idą!
Trzeci: „ Co oni ~~jedzą~~? wiezą?
~~Dr~~ Czwarty (wyrzucając jeszcze: Pistolety!
a wory wraz! Ha! ha! ha!
gdzieś kwoci Może być! Może być!

239

Großherzogliches Konzerthaus
Bad-Nauheim.

Dienstag, den 12. August, abends 8¼ Uhr

Lieder-Abend

von

MAGGIE TEYTE

Prima Donna der Opéra Comique, Paris / Covent Garden Opera, London / Metropolitan Opera Philadelphia / Auditorium Chicago.

LUDWIG WAGNER, BAD-NAUHEIM

241

Programm

für den Liederabend von Miss *Maggie Teyte*

Prima Donna der Opéra Comique, Paris

unter Mitwirkung von *J. Vincent* von der Covent Garden Opera, London und Kapellmeister *B. Weyersberg.* Begleitung: Streichquartett des Kurorchesters.

*

ERSTER TEIL

1. Allegro . . . . . Mozart
2. a) Toujours lui plaire, Brunette
   b) Arinette . . . . . } . . Wekerlin
   c) Lisette (Dorat) . . . . . }
   d) C'est ici que Rose respire (Rose et Colas) . . . . . Monsigny

Mit Pianoforte-Begleitung

J. Vincent

3. Menuett . . . . . Boccharini
4. a) Je crains de lui parler la nuit (Richard Coeur de Lion) 1785 . . Grétry
   b) Vous étiez ce que vous n'êtes plus (Le Tableau Parlant) 1769 . . . . Grétry
   c) Rose chèrie (Zémire et Azor) 1771 Grétry
   d) Il regardait mon bouquet (Le Roi et le Fermier) 1729—1817 . . . . Monsigny
   e) Ah! pour moi quelle peine extrême (Jeannot et Collin) 1775 . . . . . Nicolo-Isouard

Mit Pianoforte- und Streichquartett-Begleitung

Maggie Teyte

ZWEITER TEIL

La Laitière de Trianon

(Das Milchmädchen von Trianon)

Von *J. B. Wekerlin* / Text von Gallope d'Onquaire.

Mit Benutzung der Opernmusik aus dem 18. Jahrhundert.

Begleitung: Klavier, Streichquartett, Flöte und Klarinette.

Madame de Lucienne . . . . . *MAGGIE TEYTE*
Marquis de Brunoy . . . . . *J. VINCENT*

Das ganze Programm wird im Kostüm der Zeit gesungen.

Erster Teil.

Lieder des 18. Jahrhunderts.

2 a. Toujours lui plaire, Brunette.

(auteur inconnu)

Ma belle, ma toute belle
Que j'aimerai toujours
Ma belle, ma toute belle
Reponds à mon amour,
Quand j'aurais cent voix
Toutes ne parleraient que d'elle
Quand j'aurais cent voix
Toutes rediraient à la fois:
Lui plaire, toujours lui plaire
C'est l'objet de mes vœux
C'est vivre dans les cieux.
Elle dit de moi
Et ce qu'elle dit est sincére
Elle dit de moi
Ce que je dit quand je la vois
Lui plaire, toujours lui plaire
C'est l'objet de mes vœux
Lui plaire, toujours lui plaire
C'est vivre dans les cieux.

2 b. Arinette.

(musicien inconnu)

Je connais un berger discret
Qui se tait et soupire,
C'est vous qu'il adore en secret
Sans oser vous le dire.
Pour bien peindre ses sentiments
Et ses vives alarmes
Il faudrait autant de talents
Que vous avez de charmes.

Des maux que l'amour fait souffrir
En lui tout est l'image,
Vous voir, vous aimer le sentir
D'un instant fut l'ouvrage.
Arinette, ses timides voeux
Pourraient-ils vous deplaire?
Jamais l'encens qu'on offre aux dieux
N'excita leur colére.

2 c. Lisette.

(Dorat)

L'autre jour, j'aperçus Lisette
Triste, et déja loin du hameau
Avec pannetiére et houlette,
Mais sans son chien et sans troupeau.
Je lui dis: Où vas tu la belle
Avec l'air de te désoler?
Je fuis l'amour, me répond-elle
Et si loin qu'il n'y puisse aller.

Ton erreur, lui dis-je, est extrême
Un vain depit te fait la loi
Ton cœur te suit si ton cœur aime
L'ennemi voyage avec toi.
Reviens parmi nos pastourelles
Si tu n'as pas d'autres secours
Le Dieu que tu fuis a des ailes
Il te rattrapera toujours.

2 d. C'est ici que Rose respire.

(Rose et Colas) Monsigny

C'est ici que Rose respire
Tout ici vient ravir mes yeux
Si j'étais maitre d'un empire
Quel palais me vaudrait ces lieux.
Ah! Rosette, Ah! Rosette, qu'on est heureux
Lorsqu'on soupire, lorsqu'on soupire
Et lorsqu'on est deux.

Sa chere main, fil à main
Qui se déroule, semblant qu'il coule
Leger il glisse en s'effilant
Elle le presse; elle le tend
Tout parle d'elle, tout la rapelle
Tout charme ici mon cœur tremblant.
Ah! Rosette, Ah! Rosette, qu'on est heureux
Lorsqu'on soupire, lorsqu'on soupire
Et lorsqu'on est deux.

4a. Je crains de lui parler la nuit.

(Richard Coeur de Lion) 1785 Grétry

Je crains de lui parler la nuit
J'écoute trop tout ce qu'il dit
Il me dit je vous aime
Et je sens malgré moi
Je sens mon cœur qui bat,
Je ne sais pas pourquoi.
Puis il prend ma main
Il la presse avec tendresse
Et je ne sais plus où j'en suis
Je veux le fuir mais je ne puis.
Ah! la nuit! pourquoi parler la nuit,
J'écoute trop, etc., etc.

4b. Vous étiez ce que vous n'êtes plus.

(Le Tableau Parlant) 1769 Grétry

Vous étiez ce que n'êtres plus.
Vous n'étiez pas ce que vous êtes
Et vous aviez, pour faire des conquêtes
Et vous aviez, ce que vous n'avez plus.
Ils sont passés ces jours de fêtes,
Ils sont passés, ils ne reviendront plus.
Rendez vous donc plus de justice,
Et si l'amour vous est propice,
Goûtez en paix,
Ses doux bienfaits.

N'en cherchez pas la quinte-essence,
Contentez-vous de l'apparence.
Qui veut trop voir
Et trop sçavoir,
Trouve, souvent plus qu'il ne pense.
Vous étiez ce que vous n'êtes plus.
Etc., etc.

4 c. Rose chèrie.

(Zémire et Azor) 1771 Grétry

Rose chèrie, aimable fleur!
Rose chèrie viens sur mon cœur!
Qu'elle est fleurie!
Voyez ma, sœur, ma chère sœur!
Rose chèrie, viens sur mon cœur!
Viens du moins mourir sur mon cœur!
Rose chèrie!

4 d. Il regardait mon bouquet.

(Le Roi et le Fermier) 1729—1817 Monsigny

Il regardait mon bouquet,
Sans doute il le désirait,
Je l'ai pris, et je l'ai mis á son habit.
Il rit, il rit, il rit.

Et do sa grâce, voilà
Qu'il me présente cela,
Je le prends, et l'embrasse à l'instant.
Pan! Maman me détache un bon soufflet,
Net, et j'ai sur le bec, un bon coup sec.

Pourquoi frapper cet enfant?
Dit ce Monsieur en grondant,
Ce baiser, pouvait-il jamais m'offenser?

Comme j'etais lá pleurant,
Il tire encore de l'argent, en disant:
Approchez belle enfant,
Tenez, prenez
J'approche et je le prends
Pour faire endêver Maman.

4 e. Ah! pour moi quelle peine extrême.

(Jeannot et Colin) 1775 Isouard.

Ah! pour moi quelle peine extrême,
J'ai perdu l'ami de mon cœur.
Il faut aimer autant que j'aime,
Pour bien juger de ma douleur.

Colin, quelle souffrance!
La grandeur et l'opulence,
Etaient pour moi sans attraits.
Je désire ta présence,
Seul tu causes mes regrets.

Ah! pour moi quelle peine extrême,
J'ai perdu l'ami de mon cœur.
Il faut aimer autant que j'aime,
Pour bien juger de ma douleur.

Il reviendra — ma voix l'apelle;
Il reviendra toujours fidèle
Il voudra faire mon bonheur,
Que cet espoir enivre mon cœur.

La grandeur et l'opulence,
Etaient pour moi sans attraits.
Je désire ta presence,
Seul tu causes mes regrets.
Reviens, cher amant!

*

Zweiter Teil.

La Laitière de Trianon

(Das Milchmädchen von Trianon.)

INHALT:

Madame de Lucienne, eine junge reiche Witwe und Hofdame der Königin Marie Antoinette, soll den Marquis de Brunoy, Leutnant der leichten Reiterei in König Ludwigs XVI. Leibregiment, heiraten. Die beiden Verlobten kennen sich jedoch noch nicht und fehlt ihnen daher jegliche Begeisterung für einander. Im Trianon, in Marie Antoinettes Lust-Farm, ist Madame de Lucienne als Milchmädchen ernannt, und dort trifft sie im Garten zufällig den Marquis, der zum Trianon gekommen ist, um die Befehle des Königs entgegenzunehmen. Da Madame de Lucienne Bauernkleidung trägt, um ihren Pflichten als Milchmädchen nachzugehen, so wird sie von dem Marquis nicht erkannt. Aber er verliebt sich auf den ersten Blick in sie und ist fest entschlossen, eher das hübsche Bauernmädchen zu heiraten, als die Hofdame, die er noch nicht kennt.

Sie erät, wer er ist, und freut sich auf die Gelegenheit, ihn auf die Probe zu stellen. Sie gibt vor, Fleurette, ein Milchmädchen zu sein, die versprochene Braut eines angeblichen L'Aubepine, der als Soldat in des Marquis eigenem Regimente diene. Darauf beschließt der Marquis, Bauerntracht anzulegen und als L'Aubepine sich vorzustellen (den, wie Fleurette sagt, sie noch nie gesehen hat). Dies überzeugt Madame de Lucienne, daß sie, wenn sie den Marquis heiratet, einem Manne ihre Hand reichen wird, der sie um ihrer selbst willen liebt, namentlich seitdem er bereit ist, Vermögen und Stellung dem unbekannten einfachen Mädchen zu opfern. Darauf gibt sie sich zu erkennen zur freudigen Ueberraschung des beglückten Marquis.

*

MISS MAGGIE TEYTE

ist zurzeit die jüngste Prima Donna der großen Oper in Philadelphia und Chicago. Ihr erstes Auftreten, im Alter von 17 Jahren war für sie ein voller Triumph als „Mélisande" in der Oper „Pelléas et Mélisande" von Debussy, die in der Opéra Comique in Paris aufgeführt wurde. In London debütierte sie im Covent Garden als „Cherubin" in „Figaros Hochzeit", sang die „Margarethe" in Gounods „Faust", die „Mimi" in Puccinis „La Bohème" etc. Während dieser Zeit gab *Miss Maggie Teyte* ein erfolgreiches Konzert in Berlin. Für die ganze folgende Zeit war die Künstlerin in Amerika und England engagiert. Während der nächsten Winter-Saison wird *Miss Maggie Teyte* in Amerika in zirka 80 Konzerten auftreten und ist ferner für 20 Opernaufführungen engagiert. Schon jetzt ist die Sängerin durch Engagements in der alten und neuen Welt bis Dezember 1914 verpflichtet.

L'ÉTUDIANT

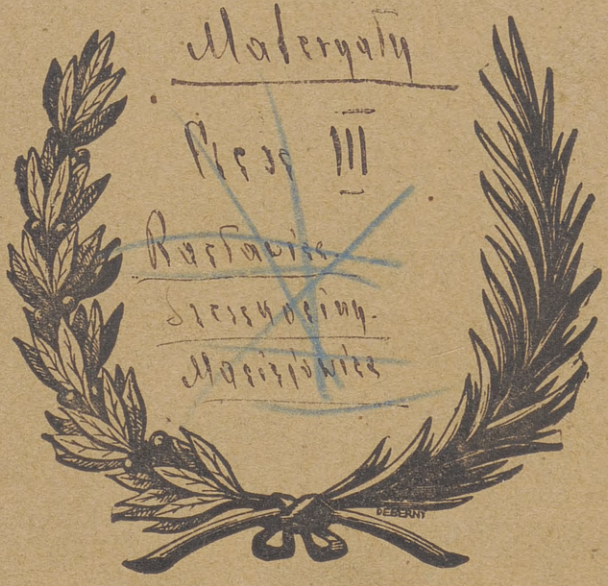

Papeterie-Imprimerie F. BÉNARD
10, Galerie de l'Odéon, 10
Maison principale: 16, Rue de Vaugirard

Grodno

i ròzne.

NITOSSO BIBLIOT.

Szlachcic krótkofilny, Tyan.

251

Okręt tonął już, skoczyłem, pod pasłem ramieniem i przeleciałem dalej —

Szturm skoczył na pół, sto strzałów go przyszło — nieprawdaż, panie Michale.

Na kiedy ja już pierwej byłem rozcięty napół

Warchoł polubiony rodzaj Turczyn. Portret typowy wprowadzę już na balu. Dyplomata, fanfaron, egoista, prosty.

Korsak malarski, który jeszcze na 4-ej sesji wciąż wołał: Skarb i wojsko. Kręci się i powtarza to samo. Mały, głowa łysa, wąsiki cienkie, akcent litewski, był wprawdzie i poległ na Pradze. W spisku tylko to mówi: Skarb i wojsko.

Ożarowska żona Hetmana, była dawniej kochanka Stakelberga —

Grodno – czynności Sejmowe.

Marszałek Wielki Litewski Tyszkiewicz wyprzedził arbitrów, był gospodarzem Sejmu i dawał głos Marszałkowi Sejmowemu – zaraz po przybyciu Jmci Króla.

Sekretarz czyta wszystkie noty

253

Plater podkanclerzy Litewski

Ks. Sułkowski Kanclerz koronny.

William Gardiniere Angielski

de Cachè Austryi

de Tell Szwedzki

Ludwik de Buchelz Pruski

Saluzzi Nuncjusz

Jakob de Sievers Moskiewski

Krigenheim Holenderski

Bukaty – Londyn

Wielhorski – Petersburg

Bojna – Wiedeń

W Skarbcu Radziwiłłów w Nieświeżu widziałem 255
12 apostołów ulanych ze złota, po dwie stopy
wysokich. Stały lane ze srebra, kamienie. Gdyby
tego apostołowi zabrać i puścić w świat?
- Niemożna.
- Na cel publiczny.

Teatry były: Włoski w Słonimie u Ogińskiego
w Różance francuski Sapiehy Kan. Liter
w Białymstoku. Branicki.

Kadeci:
Ks. Kazi. Sapieha
Borzęcki, Grabowski,
M. Kochanowski, 4ci Lanckorońskich. Star. Rawskich
Ostroróg. Radziwił. Dowbor. Brochocki.
Morykoni. Wyganowski, Czarnecki, Dzierzbicki
X M. Jabłonowski. Humiecki, Gorzymała.
Ostrowski, Kniaziewicz. Wojczyński

Nauczyciele Kadetów:
Nieu Odschmid. mustra. Granowski. Ciesielski. Frankowski pod
brygadyerami: Dyrektor nauk: Pfeiderer. X. Nagurczewski lite-
ratura i historja polska. Dutaney Francuskiego literatu. Konderski Łacina.
języka francus. Duclos. Niemieckiego Jankowski. arytm. geometrya
Edling. Matem: fizyka Pfeiderer. Nauki moralne ekonomiczne
Nikuta. Fechtowania Martin. Tańca Lilenheim - Gober a wkrótce
Dauvigny. Skurczyński Kapelan: Dziewanowski.

W czasie posiedzenia Sejmowego
posłowie: Archiwes i Nowy dostaje
stopnie w przypadku obwinienia.

Kossakowski Biskup.

Kossakowski

Ożiękowski

Sekretarz rada Sierocza dla Kowna

Raczyński, Dziarowski, Moszyński.

Litwa: Biskup Kossakowski Vice Marsz. Zabiełło.

Bielinski, Plater, Ankwicz

259

Tarnowica 261

Ankwicz.

Ożarowski

Kosakowski Biskup.

Kosakowski Hetman.

Łabiełło.

Moszyński.

Pałaski Antoni.

Miączyński.

Jozefowicz

Podhorski – Boskamp.

Sekretarze sejmowi

Tęgoborski

Frieze

Sonchet – Pensya żeńska w Warszawie. Koniec Aczynka III

263 1794

W Grodnie wraz rejmu

Boskamp-Lasopolski.
Zajście jego z Konopką i patryo-
tami. Konopka obiecuje mu
spotkanie ze sobą i ambicyą.
Doczekasz się Panie –

Partya Targowiczan
na Kuchnię przy Sieversie

Stary Ksiądz Marek powrócił
Ten zginął. Jego powieszą. Ten
zemrze na ulicy jak pies! –

Nie wychodziłyśmy, nie dopuszczano do rozpaczy, do wybuchu. Niech złudzi pozorny uniesienia że to idzie o naszą wolność. Nie pójdzie się na nic. Wiedz nawet bezpieczni. Dobrze. Zginiemy pierwsi ale potrafi naród się bronić.

(Mowa na zebraniu)

Grupa

Nie pozwolimy a oby nasi wrogowie [illegible] Europa! Kiedy [illegible] rozejdzie się po świecie i [illegible] niejeden [illegible] nad nami [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sanctita. (postanowienia)

Któż to robi te cuda?
Le Doux z Warszawy.

Miał w kieszeni drzazgi nasiorkowane i hubkie

Scena

Mnie bez dyktatora i było by ono po pro-
wadzi naród. Kto? Kogo?
Kościuszko! Sława ojczyzn mówi: Tylko
on —

Kołłątaj tego chce i Potocki.

Twierdzi Mamonowski

Wszystko [illegible] sprzeciwia się
dyktaturze: ale ten [illegible]
dla [illegible] jednej sforzyjmy Republika
[illegible], a nie nowa oligarchia

Na zgodzie [illegible] ma być
[illegible] nad [illegible] - Tak [illegible]
Kościuszko

271

<u>Grodno</u>

Słowem wiemy, że [illegible] [illegible] tylko rozkazu aby [illegible] z Polakami wypędzić Prusaków –

[illegible] [illegible] rozkaz Ogrodowego, aby wojsko [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] około dwóch.

Mówią że [illegible] [illegible] byli zamknięci na dwa tygodnie, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] na [illegible] i [illegible].

---

od 15 lipca [illegible] wielkie do 22.

Zgodzić się na [illegible] [illegible] [illegible] odbierać Prusakom wszystko – Tak, [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]

Krzyż Marek.

Srodko

Sewer. Niechce pospolitego ruszenia i panów braci. Tylko żołnierzy może zrobić insurekcyę.

Był oficerem artylerji

Grodno

275

Reduty szumne również się od bywały.
Schodzą się na nich 8 piskowi

W Zamku trzymali straże Mirowscy.
przy tronie w sali sejmowej również -
a drzwi zewnętrzne były obsadzone
przez Moskali.

II 336

Środa

277

Z kijowszczyzny listy:

„Lud uchodzi strasznie za granicę
ciemnym zapobiedz żadnego niema sposobu."

Chłopi przed panowaniem rosyjskiem
uciekali pod panowanie polskie

Generalność

Tak zwano władzę konfederacką.

W Grodnie – po każdym posiedzeniu kogoś brakowało, zniknął na zawsze wywożony na Sybir.

Engelhardt 89.

Księżniczka Czetwiertyńska
poznaj Naryszkinowa –
a poznaj Kocha Aleksandra

Grodno

W połowie sierpnia przyjechała powiat. Proszowa, Bohusz Stawska z Ustrzyckiem i Spiskowi

Szczęsny Potocki.

Zaślepiony! Niezaczny!
Tak, ale sprzedał się za cztery
starostwa! Złodziej koronny!

To jest Trifolium
Potocki. Rzewuski. Branicki.

Rzewuski to podpalacz niezgody
wichrzyciel.
Nienawiść, chciwość i ambicja
to jego główne motory.

Środa

Termin wybuchu na 19 listopada był naznaczony w Koronie.

Nowina: Sułtan turecki przysłał co najpiękniejszych janczarów dla katarzyny. Chłop w chłopa, rawki, jak z ziemią drzewa. Cesarowa urodowana. Przejrzała i na pierwszego rzucechustka. Tego wiedzą, a pochwali kiedy wypadnie wyjaśnić, przeczą. Wszak drugiego. Kiedy przymilany. Jakie drogi. To samo. Kazali zrewidować oczka. Co się okazało i znajdujące sobie państwo. Wszyscy byli niegodni a sułtan sobie zdrowił.

Grodno

Łudzono się, że zbiera się kongres który miał dać na tron polski brata Cesarza Austrji arcyksięcia Leopolda —

Szlachcic zapewnił że kongres się odbywa w Londynie.

Prusak wyrzeka się zaboru i już słupy graniczne kazał pozrabywać —

Gawędy polityczne.

Gwiazdo

Coś jest dzisiaj. Oligarchja, rządy Trifolium. panowanie arystokracji

---

Mogli marzenie aby wszyscy byli tylko niewolnikami Carskiemi. Brak im zupełny poczucia własnego prawa. Car bowiem jest jedynem wódzem prawa

---

Ktoś tu jest? Karciane i pazurki co lepsze we świecie, exulanci

---

Upadek Kamieńca to pierwszy cios tamy słowa na Wrzesień. Gdyby on był w naszem ręku, to możnaby zacząć wojnę. 20,000 tysięcy wojska, punkt. Forbca. Gdy to ośrodek, odciągający Moskwę od Warcia na Kowno z przesiąkami dalszymi sobie rade

Grodno

Stacje spiskowych. Łuck.
Chełm. Lublin

Robienie Magazynów. płótna.
skór. konie. żelazo. trąki

Mille cent francs.

Grodno

Stronny Maszyn

Frieze. Sekretarz Króla. Szpieg płaty Maszyn

Massalski Biskup Wileński. Książę.

Bieliński. Hrabia. Marszałek Sejmu.

V. Mieczyński. Hrabia. Staro: Krzeczowski (Lubelskie)

Ożarowski. Hetman Wielki

Dzieduszycki (Dziad) Podskarbi Litewski

Kossakowski Biskup Inflancki

Andrzej Hrabia Sta. Mrozecki

Zabiełło.

Moszyński.

Rzewuski. Hetman polny.

Tęgoborski.

Koszakowski Hetman Litewski

Grodno

295

Muscadius Arystokracji

Faventole

Sans-Culottes. Demokracja

Carmagnole Tłum

Siewers poufnie zapewniał różnych
co się szeroko zdychodziło, że sam jest
przeciwnikiem tej ampolacji całych pro-
wincyj, ale się to zmieni na zdrowie; że
tylko aljans i Rosya - może ochronić
polskę przed Prusami

Większość w Grodnie była przeciwna
zwalczaniu pod opozycją traktatu aljansowego

297

Środa

Jeden ze Spiżowych marka Kacieński. Niech stanie na czele nowy Sulla, niech wytnie i wywiesza co tylko można i trzeba.

Opozycja:

Bartoszewicz 133

Zelanci Posłowie

299

J. K. Szydłowski: Poseł Ciechanowski

Gosławski. Sandomirski

Skarzyński. Łomżyński.

Mikorski. Wysogrodzki

Stoiński Lubelski.

Kimbar.

Ciemniewski.

Krasnodębski

Karski. Płocki.

Plichta

Na ogół senatorów, ministrów i posłów zebranych w Grodnie

To śmiecie i zgrzeszy narodu, podłe szumowiny oni wyrażają nie naród cały bo ten przedstawiają Polanci.

303

Grodno

Składka dla króla między patryotami
ich nie potrzebował brać od Siewierza.
Meljan: zbierają: Prozor niezę-
wraca – nie przyjął. Płakał z rozczulenia
Niechce brać ci którzy dawali. a Prozor
daje wyd, ich zostawić na nieprze-
widziane To zawinięcie fundamentów prosta-
wionych.

305

Posłowie: Wojew: Mazowieckiego.
Płockiego i Rawskiego

Karski, Mikorski, Szydłowski, Krasno-
dębski, Rakowski, Ciemniewski —

Dobrowniczki Kozłowski,

Obrońcy, Patryoci, opozycjoniści

Słuszewski (Sandomierski)
wyprawił go wkrótce Prezes do zakupu
koni do Berdyczowa, do powstania

pod groźbą aresztowania i konfiskaty.

S. Grodz: Hłowski 141

307

Grodno.

Scena ratyfikacyi umowy z Rosyą-
znowa, dr główny nacisk układu
z Bucholcem. Cały nienawiść przeciwko
Niemcom i cała ich obydr. złodziejstwo
podstępu i nikczemność.

309

Na wielu sejmikach wyzbierano
[illegible] przyjęcia poddaństwa
Rosyjskiego! (Chełmski sejmik)

Sejmiki 1793. w Maju, wybory do
Grodzieńskiego sejmu

311

Stronnik Prus
nosi chusteczkę z portretem
Fryderyka

Przysięgałeś mu Wacpan 4 Maja
w Poznaniu, Kładąc Hrabiego

1794 313

Słownik prus.

Jeden z nich ma chartę z portretem „Fryderyka"

Szczegół:

Znaleźli swojego poddanego, przyjął po niego szlachcic ze wsiami i zaczął go wdzięczyć! Poddany, towarzysz, przyjaciel młodego dziedzica. Słowny sam

---

Kursowały po kraju zwłaszcza w czasie sejmu Grodzieńskiego gazety pisane, kolportowane wtajemnicą

Prusy

J. Podhorski. poseł Wołyński
Józefowicz. " Inflancki
Wilamowski. " Zakroczyński
Miączyński Lubelski
Zaleski
Włodek
Rodosławski
Puławski.
Drewnowski.

Maciej Mirosławski

Zaufany Kołłątaja który
poszedł do Paryża,

Sewer ostrożny przed nim
na bale

Jakieś awizy przynosisz?

Prusacy w granicy Rzeczpospolitej, to armia z pod Moguncyi pójdzie zdusić Wandeę — nasze kraje robią ich zwycięstwo. My płacimy kontę domową wyżej Rzeczpospolitej Francuzy

—

Sewer o Kossakowskim: do kasztelan

„Ojczyzną się zasłyszą i cnotą"
„A wszystko by spadło za złoto
To mówił jeszcze na wielkim sejmie

Figury do gilotyny w obrazie ściśle współcześnie: Ożarowski z buławą, Pymos czerwony. Kozakowski biskup we fioletach. Anywiec z Kartuzi w roku.

Szlachcic który obstaje
za liberum veto – tłumaczę
to nadzwyczajnie. Nie ma państwa
jeszcze ja Michał, jest paweł, jest Jan.
My wam dla siebie królei państwa, my
ludzie – Jakiż to zbieranie się kupa
pobrzechów głupio, a ja w kąt przyłożyć –
chociaż swojem miał zbawić świat? –
Liberum veto! Nie! –

Zabrała Rosja:

Mil kw: w Koronie i Litwie 4.157½
miast 390, wsi 8,783, Dymów 574.654
Ludności 3,055,590.
Wojska 24.660.
Dochodów 13.619.946 gr 15. zł: rocznie

Wzięli Prusacy:

W Koronie: Mil kw: 1.061.
Miast 262
Wsi 8,274.
Dymów 195,016
Ludności 1,136,389.
Wojska:
Dochodów: 6,87,486, gr 10 rocz

Pozostaje Polsce.

Mil: 4.411½. Miast: 762. Wsi: 11,260.
Dymów 626.248
Ludności: 3.468.808
Wojska: 36.081.
Intraty: 17.711.604. –

Pyszki

Okolice Grodna

Grandzice, Poniemuń, Augustówka, Kochanów
13 wiorst od Grodna.

Lasy Sekret, Na Pohulance, Urbanówka

Dobra Królewskie Grodzieńska Ekonomja

Horodnica, Nowydwór, Ławno, Krynki, Odelsk, Krasnik, Kwasówka, Kuźnica, Kotra, Skidel, Wierzcieliszki, Jeziory, Sołaty, Miłkowszczyzna, Mosty.

(Szczegóły zobaczyć w Słowniku Geograficznym)

Drugi Poniemuń o 3 wiorsty od Grodna na Niemnem. Kaplica, gdzie Bernardyn rezydował.

Grodno

327

Dodać Rozdział w Wilnie
J. Jaźwiny i drugich Pokrzywów
Schodzenie się tejże i wiosny.

Robotnik uciekł do Wilna Niemnem z pomocą
z p-bem Gońmi.

Grodno. Moskale. 329

~~Stronnicy Polscy~~

Littlepage (Szpieg Katarzyny i Markowa czy Barbarodki.
Kawaler. Amerykanin
przyjaciel Zubowa: (zaufany Kodla)

Hr. Morelli. Wysłanie Katarzyny.
Sieviers. Ambasador.

Zubow Mikołaj. Brat faworyta.
Baron Bühler pomocnik Siewersa
Rautenfeld. Generał dowódzcy w Grodnie.
Dunin generał Moskiewski
Arseniew – jakiś oficer.
Kastalinski oficer obrist-lejtnant. Stał nad Niemnem
Jakób Stackelberg. przy Siewersie – Kurjer.
Pistor – Generał.
Diwow – Siostrzeniec Siewersa
Engelhart Xcz. Mikołajewa

Stacja moskiewska. 4 batalijony stali w Grodnie
Grenadyerzy za miastem.

Siewers mieszkał na przedmieściu, za ogrodem jego już, gdy pisał. Droga do Rosji. Szła bokiem jego dziedzińca.

331

Mappa Cyrkumferencyi placu na Horodnicy zabudowanego zawierającego w sobie morgów dziewiętnaście prętów sześćdziesiąt osm (m. 19, pr. 68) na którym się Fabryki utrzymują według Determinacyi prześwietney Komissyi Reskryptem Jkmości na grunt zesłaney przeze mnie na podpisie ręki wyrażonego Geometrycznie Delineowana Roku 1789

(podpis: Józefa Markiewicza).

Objaśnienie budynków na tey mappie pod literami położonych.

A. Kamienica dla Dyrektora Manufaktur
B., Magazynek
C., Trzy Kuźnie
D., Magazyn z Drzewa na węgle zbudowany
E. F., Budynki Lazaretowe
G., Magazyn Manufaktury Murowany
H., Kamienica, zamieszkana teraz przez inne osoby a do umieszczenia Fabrykantów zdatna
I., Kamienica teraz zajęta przez officyalistów tabacznych, a za rozkrzewieniem się fabryk ~~zdatna~~ potrzebna do umieszczenia Fabrykantów
K., Kamienica postrzygacka
L. Kamienica w której przędkarnia założona
Ł. Stelmacharnia
M. Ślosarnia
N. Szopa na materyał Kazeciany
O., Kamienica w której Kazetarnia
P., Kamienica w której magazyn Tabaczny utrzymuje się
Q. Domków titulo Bosniackich N 20.
R., Budowla na skład materyałów
S., Ramy do rozpinania Sukna
T., Sodzawka.

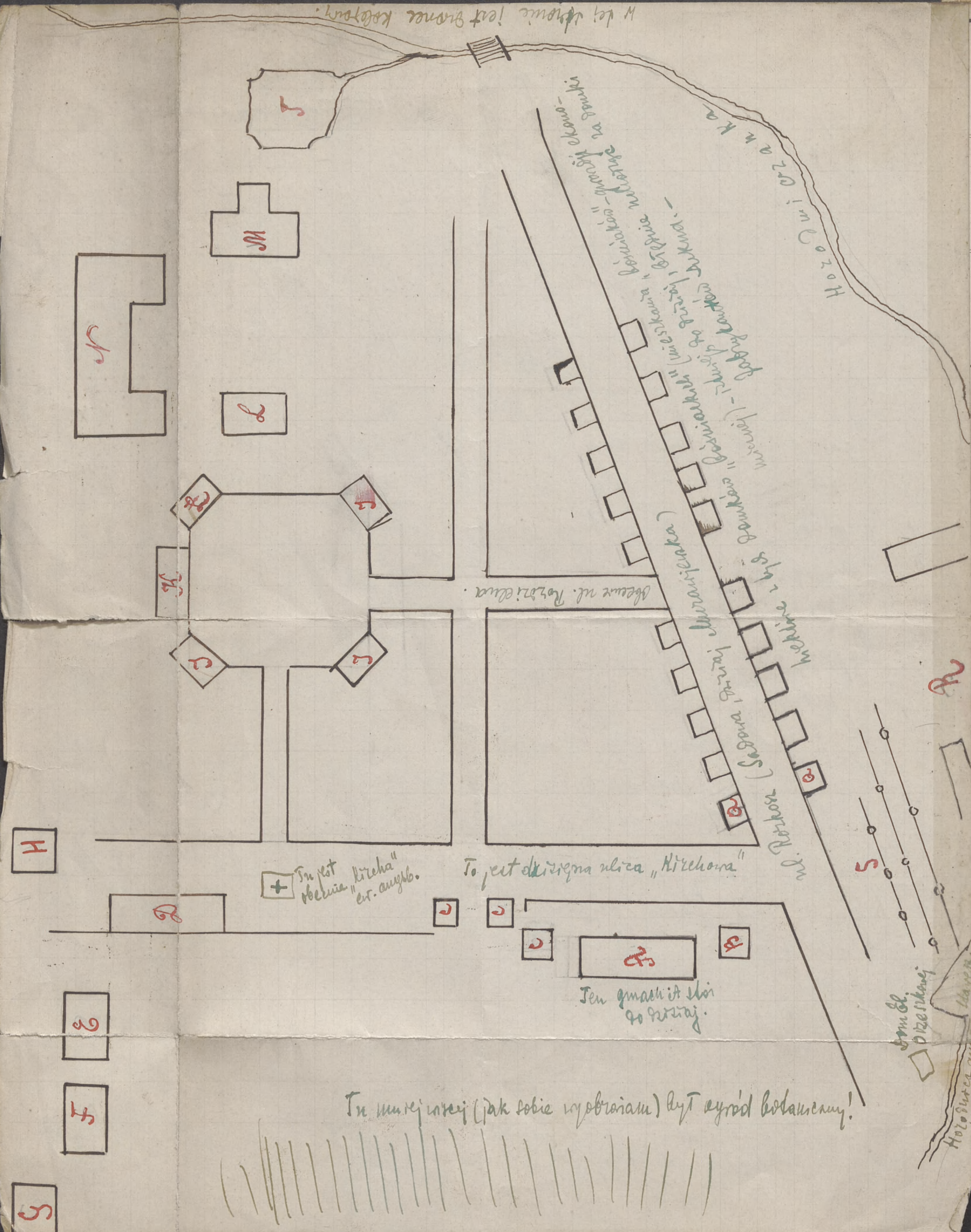
Horodnica
To jest dzisiejsza ulica „Kirchowa”
Tu jest obecnie „Kircha” ev. augsb.
Ten gmach jeszcze stoi do dziś.
Tu mniej więcej (jak sobie wyobrażam) był ogród botaniczny!

335

Walewski do Biskupa

Wiadomo że chcesz swoich
stabilizować kosztem Rzeczypospolitej

Konfederacje chcecie utrzymać
bo się wam dobrze podobają —
to grabież i ucisk kontrolujący.

Trzymasz Litwę despotyzmem i sądami
wyjątkowemi — strachem, groźbą i pracą

Niech przymus ustąpi, zabów obiecuję
tobie dać miejsca — jeśli z wojskiem
zrobimy, przymierzowców twoje — Przyjaciółki
pruski sposób myślenia, pomoże do
mnie do tego

Sejm zerwać, to konfederacja z mocą
1 ~~[illegible]~~ będzie (rada Biskupa

337

Xiążę Feldmarszałek Czartoryski Adam

Urodził się w roku 1734. z dzieciństwa

Wzrostu średni, szczupły, [illegible] z urody

[illegible] Ludwika XVI.. [illegible]:

Błękitnego [illegible] ~~[illegible]~~ . [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] —

Szczepański Adam.

Dębowski Tom I od 104 Str.

341

Kossakowskiego [illegible] miała że bo [illegible]

[illegible] przeszli nad [illegible] [illegible] i [illegible]

[illegible] w Rosyi —

Zarębianka klasztoru Wizytek

[illegible] — Cirtea Sewera.

[illegible] do [illegible] —

Zaręba wpisany na miejskie prawo.

Kossak. tj. Generałowie nakazali się

wpisać inaczej niż niemożę spra-

wować nadto

Kossakowscy ~~[illegible]~~ zagarnęli dobrą po [illegible]

Jym. Potocki

Konfederacy zwali Zob. Mosk: przyjacielskim

Serce pysięgi gemeinów,
wszędzie odbijania więźniów —
po odbiciu. Stary rodzaj Nędza Tańca
z Wojewodą Sieradzkim i przy Tuszym.
Serafin [illegible]. [illegible], w [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] — [illegible]
[illegible].

Staszek. [illegible] Kaczanowskiego
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]! [illegible] [illegible].

Kossakowski ze zbiory dochód gotowy
8 tysięcy dukatów i administrację dóbr
Pierwszego Krakowskiego, co szczególnie miljon złotych

Raptularz expens i percept.

On jest extra stricte

Kwestyonuję sobie jego mowę

Finity pod nos mi puszczą

Niedbam o taką funkcję — zajęcie zawsze)

347

Gemeiny z Brygady Suchorzewskiego i Łożińskiego których Krzesztaków po wzięciu Kamieńcem, przeszedł wolno przeszli za Dniestr, do Chocimia

---

Co lepsza i tańsza — na wzgórzu w świecie — plewy rządzą i polityka świńska —

Nowakowski ~~podpa~~ złożył pozycje Sieczkowi, bo miał w kordonie wyjątek a służy Rogu bo rany nie wkrótce wyjęte

(marcta)

Bastardy na wiele osób.

Rozne fałszywe ikonopisi

(Na ścianie drzewo genealogiczne
Królów zaszkłem — stare.
bo do Zygmunta III)

Bankier Meissner — Siewierz

Kossakowski Hetman
projektuje werbunek na mocy
wyższ. pozwolenia dla Rosyi.

Oberst-Leitnant Kastalinski
jego batalion obozował nad
Niemnem, przy wsi Horodnicki

Paweł Dmitrowicz Cyciarow

Podkomorzy Grenadyerów

---

przeciwko Królowi Pruskiemu wolno
Sierwo nawet exaltuje zwyczajem -
——— Ławy Podkomorzy

Mydlana dętka - Sierwo tanie
i rozpyszcze się w mgle

3 Maja, to dzień zbrodni przeciwko Rzeczypospolitej i wolności –

Nie pozwyczajmy do kajdan która konstytucja 3go Maja na nas ułożyła

---

Rzeczpospolita chcąc uciec od Jakobi-chizmu i swojej, musiała się oddać i ufności wielkiej Katarzyny

---

Kossakowski Limon zadał pewny aby Moskwa wzięła całą Polskę –

To Targowicka wolność, znamy ją –

355

Najjaśniejszej Imperatorowej
Wszech Rosyi

Ogiński podskarbi Nad. Litewski

Kossakowski H. W. X. Litewski.
24 lipca wyjechał do Petersburga.

Kasz. Wojn. Ciąg. Ciążowski Regimentarz

Pełno żołnierzy i oficerów którzy
nie chcieli w odpadłych prowincyach
składać przysięgi Moskwie.

Ciążowski na sejmie żąda dla
nich pieniędzy na opatrzenie.

357

Kraj Sołtowski [illegible] po sobie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nowodniczanka [illegible]

Marszałek Sejmu Bieliński

Trzeba iść, trzeba [illegible], trzeba aby
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aby [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

[illegible]

300 zł. kary jeśli u kogo znajdą
fragment Biblii Tarnowskiej

Starosta robi u Kossakowskiego
ale i swoje.

W Imiennikach Pani Izy
podpisy i wiersze i zagadki
albo jej same imiona.

Sewer się wpisuje.

Na wojsko nie ma, mogę wpłynąć 1
podatki zdążyć z zabranych województw
a będzie nam zapłacić -

— Wydaj silnemi zgodzą!

Lepiej zmniejszać, lecz dygnitarzów
ministrów i posiedzeń jej Rada
na Sejmie krasnodębski a pieniądze
się znajdą

Oficer który chce sprzedać rangę
chodzi sam. targuje się - Rozmowa
z Sewerem. 10.000 tys. zł. pełen się da

Czy Hanman pojedzie do Warszawy?
~~Ha~~ Na Sejmie król był za nim
mówią, że pójdzie do pułku Działyńskich
Gosławski go stawił wobec całej izby -
pod Uchańcami i Dubienką w pułku Malczewskiego
mocno zbawił - Niechciał służyć
wzorowi. Co lat pracował na rangę

367

Bal

Tematy rozmów.

Przeciw traktowaniu z prusami
Sydłowski, Skarzyński, Mikorski
mieścić powstają.

O bieżeniu i nadziejach na Cesarza.

O katastrofie jako jedynej której
niepozwoli pomocy wypadki ich.
aljantów do bramy lecz nadobrze.

Z Francji: Marat zabity 13 lipca
Czyta Journal de paris z dnia 14 lipca
Charlotte Corday wieczór.
O nowej konstytucji Francuzów

O wzięciu od wdowy Cappel syna
i oddaniu go Simonowi do terminu

O aresztowaniu Condorcet-

O kapitulacji Moguncji. 23 lipca
wolne wyjście Francuzów tylko broń
i bagaż oddano – Munich

– To nasza Ulenka, tedy wół pruski ma
rozwiązane ręce i wiedzy że z nim
będzie liczył petersburg! To bardzo
źle dla ms. Zobaczysz! Siewierz zaraz
znowu traktować. Buchholz ma
gębę zwycięzcy

Prorogacja sejmu do 15 sierpnia
Limita – zamknięcie

Skarzyńskiego aresztowano w domu
dopiero na rzecz posłów pozwolono mu
przyjść! – Że to się puciw zaborom stu jednako
pozostaje i burzy drugich

371

Najgorsze prawo jest lepsze, niżli pan najlepszy.

Kartka na ścianie.

Kto mu nie przedarł wszystkich [illegible] kupuje. Autorze [illegible] Boskiego [illegible]-

Do panów braci-

Kossakowski z Dzierzowskim byli na naradzie w przededniu uchwalenia Konstytucji 3go Maja chcieli przechodzić

wspomnienie Gorsk

Wicek

Równość panów do praw natury

16
20
32

150
210
350
320

214
900
926,00
102
033

Działyński, ja nie jestem pomiotem [illegible]; on jest wspomnieniem, w sytuacji, w której [illegible] polskiem [illegible] — robią ją potężne gwałty ich, zbrojny i ucisk —

Szymon Kerwin Kossakowski, z ogłoszenia Narodu Litewskiego Hetman polny W. X. L.

Mag. drukarz Krakowski:

pozostanie mój Drukarz. Lipsca, pogrzeb ułożyć pomoc insurekcyjną, szafarz Kościuszki.

375.

Zaraz spłacę pieniądze. Dziękuję
Szanownym, nie podaję mi rzeczy
za to, że podał [illegible], ale
go za zdrajcę.
Bardzo w sercu Zaczęty rozpacz
przemawia się, nie szczęka
pomsty, niewolno.

377

Trzeba iść, trzeba czynić, trzeba
aby Bachalski wszedł się ze złości –
trzeba aby Sieroń wyszedł z [illegible].

Rady przed zebraniem Sejmu [illegible]

Nowy wiersz z Lublin:

Kocha ją Staś – Janek opłaca;
Nuncjusz rozgrzeszy. Biskup zbogaca.

Jego tajemne spodziewania dostały wpisy

Mówi Kasztelan z Kossakowskiego zabiegach na Biskupa
Kontowego. Stał [illegible] do [illegible]

Oficerowie moskiewscy go wprowadzili
i pilnują z boków – a on tęskni i gada –

On był tylko używany do kresów –
li zbywał i kornety pani Podkowyzny

Poddanego równo z bydlęciem kładą –
Magnat! Magnaci, to zmora polska, to
~~[illegible]~~ [illegible] Rzeczypospolitej

Jego mowa, ż[illegible]
Siedziawszy
jadłszy.
piwszy –
odpowiada

On przywiózł z Francji takie elejnoty
że już żadne jakieś nie pomyślą

381

Niemiec Klotzę.

Zawsze Kaftanem, nie mam figura

Szpicę Hamulca.

Bije się przy Warszawie.

On to podczas wieści z pracy

Dnia żydowskie.

Nie by spiskowy. Słowi wszystkim

Kawa Ks. Strzemię.

Do polskiego nie dawna rzecz

OSSOLIN BIBLIOT

383

Radzicz: Mów. Rozp. u Warszawy

Nie masz innego sposobu ratowania ojczyzny jak tylko ufność we wspaniałomyślność Najj. Imperatora

Wszyscy za Kos. Porcu lub za Imperatora a któż się opowie za ojczyzną?

Kpin z Marata.

Przytaczają szczegóły pogrzebu.

Zdrajca 10 Sierp. 64 [illegible] Gazeta.

385

Stary, chudy, w okularach rogowych
w ciemnych pomocach, nawet ulica
do komnaty z pomocą wnuka. Aż
Serafin Kyrał, uszkodzony z bemi drutami

pogromcy. Principes nobilitatis
jaśnie wielmożny!

Jego tajemne spodziewania
doznały gorzkiego zawodu

Ustać długo nie może umiejąc
to się ichrotko modli –

387

Na ambo terno postawił zł: 10

wygrał zł: 34,320

Arbiter pijany, pragnąc głosy-
pokazuje się być możniejszym wstydu

391

Możnaby połączyć Litwę z Rosyą na podobieństwo Czech i Węgier z domem Austryackim.

To Sievers kazał zamianować królowi

M. W. K. Mosyńskiego

M. Nad. Korr. Berlińskiego

Podskarbim W. K. Załuskiego

Mar. Nad. Lib. Giełgudę —

17 Lipca, płacił im zgóry za powolność i przeprowadzenie traktatu

---

Wskazać Sieversowi mnóstwo wiadomości na porę deliberacyi, niech ich przymknie —

— Będzie wrzask jak dawny.

— To nasza wielka pewność [illegible] na [illegible] [illegible]

— Można do tego dnia expedycyi [illegible]

Niedopuścić do prorogacji sejmu.
przeciwić się temu wszystkim siłami,
albo wprost zerwać – rozwiązać
[illegible]

Pierwszy poniński, Inflatski zrobi
jak z Lipca, że nadejdzie posie-
dzenie bez reakcji połów

Działyński już z Grodna i później uzupełnił swój pułk o 300 ludzi wysłał pocztą [illegible].

Przeg. 13.

W Wrześniu 1793 [illegible] rekruta wojska od [illegible] dopiero-rozpoczęta

397

Bars. Fr. Zona Kudowski z domu
córki: Franciszka, Juljanna Rafałowicz

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

401

Hasłem spiskowców po którem się poznają są słowa: Wolność, całość – Niepodległość! które poznaj używa się na pieczęciach.

—

1794.

403

Szalony Pomysł spiskuje:
Zebrać lud, uchwycić, wprzód na
Moskali odebrać broń, wyrznąć
magnatów, zabrać króla i wydrzeć
kopalnie rzeczywiście, tyczące się do
Warszawy! — Zginąć z honorem!
— Tak zginąć a nie czuć kontrwalu
— Zginąć! Wołali.

(Pomysł Dobrzyńskiego)

1794

405

Niechaj wydzie. Niechże, ot tylko
kupa towarzystw, tacy proch na panegirach,
szabla i sylwetka wprost na wroga. Bić
tortowie i zginąć wraz ze wszystkiemi —
rozpocząć tym trupem obmierzłym wszystkim,
razem z wami

1794

407

powstanie w Wielkopolsce, na tyłach armji oblegającej. J. H. Dąbrowski. Kurki i przemysło. Kościuszko wyjął do Brzeska. Jedną bowiem. Przebierze się jej stróże wpadnie. —

1794

Uniwersał
do powiatów, miast głównych i województw
W. X. Litewskiego
Wzywa do powstania, wzywa o rekontów,
wzywa do broni
podpisali:
Józef Niesiołowski, Woj. Nowogrodzki
J. Pac Star. Wilejski
M. Grabowski Ks. Litewski
B. Morgnoni Pisarz W. X. L.
St. Mirski " W. W. X. L.
T. Wawrzecki ex Ch. W. X. L.
B. Karp
An. Chlewiński Generał Major
Mi. Brzostowski St. Miński
M. Morawski

Deputacja Opatrzenia Publicznego
w W. X. Lit.

Michał Grabowski. Koniuszy Lit. Prz.
St. Wołłowicz Podk. Przecyski
M. Morawski ex Pisarz W. L.
An. Tyzenhauz Chorąży Wileński
M. Chrapowiecki Marsz. Starodubowski
B. Karp Cho. Upitski
M. Karpowicz Archidyakon Smoleński
Sy. Towiański Sędzia ziem. Wileński
Jan Miller
Gottlieb Zeydler
Fr. Frybes. Pisarz Deputacji

Ostatnie komisarza było pierwszym sło-
dem dla śpiewaczych. Gdy miał być
głośny opór. [illegible] wojska dobrze
i broni się ograniczono. Kamienie
powinien był być ostrym [illegible] na [illegible].
[illegible] i [illegible] się [illegible]
[illegible], a [illegible] [illegible]
[illegible] Litwa i Korona, [illegible] może
[illegible], [illegible] nas [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] się [illegible] na [illegible] i [illegible]
[illegible]! [illegible] było [illegible] [illegible]

[illegible], 15 grudnia [illegible]

Ostatni oddział [illegible] i [illegible]
odesłał do Petersburga. w Kwietniu 1863

Potocka tańczyła kozacka
na balu u Siewierza.

Sekretna rada Siewierza

Ożarowski-Raguski, Moszyński | Koron

Kossakowski biskup i Zabiełło | Litwa

Miączyński w Grodnie. Karciarz główny. Kulesza
ulubieniec szlachty.

Bieliński poseł Warszawy.

mówca. osobiście nienawidził króla
zupełnie zrujnowany. na Siewierzu ubywa

Sejm odbywał się w Zamku.

„Wiadomość stancyi"

– Nazwiska i adresy posłów i ważnych osób z których w Grodnie na Sejm.

419

Z okien rzymowych widać było
na wzgórzu cały obóz, białe płótna
namiotów, kolorowe armaty, żądanie
których spiżu dolatywał kocioł przez
[illegible]

Równość szlachecka zrównuj!
Wolności broń.
Wiary zmarłej broń, wolnej opinii
i liberum veto.
Uwodzenie podstawą Rzeczypospolitej.

Gorąca przemowa pacierzo
uszlachetnionym tonem i różnym
powziętym na sejmie Wiatku.

Frak: ~~zębce w paski ciemne i białe~~
~~pruskie, guziki za szkłem otoczone stalo-~~
~~wemi pierścieniami, na szkle motyl malo-~~
~~wany~~

To są kwochy – (kwoki)

Fleszami otoczył miasto.

Wczasie oblężenia i przedtem
na każdym kroku wstręty od
dworu i arystokracji –
Oburzenia ludu rosnące –

Wycieczki. Oficerowie za memi ko-
symerami, cichość, aż pod działami
Wrzask raptowny, rzucanie się na armaty
zagwizdanie – Strzały, wrzawa – hamaty

Stare przysłowie
Virtus post nummos.
Cnota po pieniądzach.

Miasta podły przy żydów – widzimy teraz domy
niezmierne, gdzie niegdyś stały kamienice okazałe.
Nie wojny i pożary je zgubiły a żydowskie rozplenienie
Jedynie na rysy czujni o rzecz nie dbają.

Handel dusza ich jest i jedynym celem, gdy
więc ku temu jedynemu sposobowi wszystka
się ich usilność zwraca, to i wygórowali w tej
mierze nad wszystkich.
Wkradli się do miast i pomału, przekupstwem,
obrotem gorącym, cierpliwością, bezczelnem naprzyczy-
nieniem – nieznacznie wszystko posiedli, że tylko
z ich przyczyn nazwisko się mieszczan zdechnie
zostało.

Niestety powszechnie żydowska jest podła
plugawa, niewiernie. Drogą być wyjątki –

Ale jak ten tłok mogą o szkodliwy zdatnym
uczynić? Chyba pymasem!

Posiedzenie u Kossakowskiego

pamiętając że Mazurzy upadli i król pomoc
Ma wolne ręce.

Kossakowski. Biskup i Hetman.
Ożarowski. Zabiełło.
Kerchen Górski.
Rzeczyński Kazimierz, Marszałek nadworny Koronny.
Boszany.

17 Sierpnia – Skarżyszko dwóch po czwiłnem opiekowaniu
wzięło pod pachę i wyszło chciało – skoczył mu na pomoc
zaraz i wyrwał –

Bieliński nim dał głos posłowi przyjętym
ma się przy lornetce, miał kłótnię wraz

[illegible]

[illegible]

[illegible]

№ 63 [illegible]

We Francji górę wzięli Jakobini, umarkowani
pójdą na szafot. Wojna więc pewna zmartwi
nie ma się bowiem z kim układać o pokój -

20 X. pa 1793

Wysyłano sztafety królewskie i sejmowe
do niedbałych senatorów

~~Wola Kolonna – Wódka Lewandowa~~
~~pomady pedikure – francuzka~~
~~Wódka francuska.~~
~~Oraki.~~

Sonkarnia X Maiera Stare Miasto 43.

~~Zulki i morskiej piany.~~

~~Błękitna wstęga Orła białego~~
~~na piwnicach.~~

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

W niebieskiej wstędze Św. Andrzeja
Siewcis tenczyt. Kwoty mu dano
do 17 Lipca, po podpisaniu Rachun

Koncert klarnecisty w teatrze - 8 Września

Grywała Włoska trupa pomiędzy 2-9 w.

Grywano po scenach pogwałcenia
t. j. przysłowia i sztuczki ze śpiewkami

Sewer był w Paryżu zgrupą
innych, którzy stawali przed kratkami
konwencji żądając pomocy dla Polski

Bass ff i następna

Tańcu.
Menuety. Anglezy
Mazury, polski.
Kozak.

W Szczem. Posłowie – Dobrzewski, Stary Sorkowski.

Wyznaje się, że winni są pracować ojcu
jego, za Repnina – Że pracowicie rozbiór?
Wiec musi tu chodzić i pilnować –

Ani moja bolka, ani matka, ani moja
niemiłosierna mężów, a moja córka przewró-
ciła się wyłowie i kruszcowe chce go mieć –

Wyprawa Środa 19 Augusta

445

Afera nazajutrz.

Przeklęty niech będzie Sieczny.
Przeklęty Brzeziny i Rzeszy
Przeklęty Kossakowie

Przeklinam ciebie Sieczny, niepoprawny o koronie zabiegam
I Ciebie jadący rysków i wyższych Brzeziny i Rzeszy
I was nienasycony krwią bratnią i dumą Koroną
Jednego dnia i podłość wasza wszystek przeklął
I Ciebie ciołgający się przed złotem Bisiaga Ciałem
Ciebie matka pociechami okryty Tabiełło
I Ciebie kiedy nigdy Koroną!
Na syn was wysłam

449

Abramko zaś nie dawał sobie nawet mówić, żeby w czem sam lub konie jego winne być miały, a ze starym ujadał się ząb za ząb, dowodząc że na całym świecie lepszych koni i furmana nie dostanie.

Anusia, spokojny świadek tych niepowodzeń, robiła co mogła by ulżyć ojcu, w drodze nie myśląc o sobie wcale, a okiem śledząc rychło się pokaże ta upragniona Warszawa.

Ale wiele wież się pokazało i znikło, wiele minęli miasteczek i białych murów i dworów, które biednę zwodziły, a stolicy nie było i nie było widać jeszcze.

Jednego wreszcie poranka, mgłą i dymami uwieńczona, rozsiadła szeroko nad brzegiem pięknej Wisły, czarodziejską swą massą dziwnie skupionych domostw, pałaców, kościołów, zaświeciła stara Mazowsza królowa. Annie serce zabiło.

— On tam! on tam! zawołała, i z wielkim strachem poczęła się modlić.

Ogrom miasta które w miarę jak się zbliżali coraz potężniej się rozrastało i zdawało rozciągać bez końca, przeraził ją i zasmucił.

— Jak go teraz znaleźć w tym świecie, w tym wirze!

Stary także Sieniński przypatrywał się grodowi w posępnem milczeniu, z niejakim wyrzutem spoglądając na córkę która go aż tu zawiodła. I jego zatrwożyła ta mnogość murów, to mrowisko ludzi. Już zbliżając się do miasta, zamrużywszy oczy poznać je mogłeś po otaczającem powietrzu, w którem unosiło się tysiące różnych wyziewów dziwnych; po wrzawie ludu co płynął i odpływał z tego morza. Wozy z drzewem, włościanie z wszelkiego rodzaju na targ idącemi zapasami, wojsko, słudzy pańscy, karety, cugi, poczty, żydzi, szlachta, że-

bractwo, coraz tłumniej w miarę zbliżania się otaczali wózek. Anna tuliła się do ojca, który zdawna na wsi żyjąc, ani takiego gwaru, ani ścisku i ruchu wyobrażenia nie miał. Kłaniał się co chwila próżnym powozom i po bratersku salutował panów szlachtę na podjezdkach z obrokiem w trokach kłusujących do miasteczka. Malownicza rozmaitość strojów czyniła ten tłum mięszaniną oryginalności pełną; każdy poczet wojskowych szedł w innej barwie, każdy prawie żołnierz inaczej umundurowany, ten zielony, drugi czerwony, ów z piórem, inny z kitą, — w baranich i lisich kapuzach szlachta, w sobolich kołpakach żydzi, mieszczanie w holenderskich kapeluszach, kontusze różnych województw, żydówki w muszkach, perłach, załóżkach i pantoflach, chłopi w swoich szarych sukmanach, Węgry olejkarze w sinych płaszczykach, pobożni pielgrzymi ciągnący do Częstochowy w sukniach czarnych, księża wszelkiej barwy — kogoż tam nie było! Wśród tego chaosu i tłumu, ciągnęły karoce pańskie o czerwonych kołach, długie, wyzłacane z wysokim koziołkiem, z lokajami na tylnych stopniach, pozaprzęgane dereszami, izabellami, tarantami, lub malowanemi końmi (był jeszcze i ten zwyczaj); tu i owdzie przemykał się posłaniec z listami, kursor pieszy, lub kozak z Ukrainy na dziarskim koniu w burce, z osełedcem z pod czapki wymykającym się za ucho.

Wjechawszy na Pragę, Abramko, stary Sieniński i Anna tak się zdurzyli, że żyd rady sobie dać nieumiejąc, w początku pośród powozów i koni ścisku, stanął chcąc przeczekać natłok, myśląc że był chwilowy. Ale się wkrótce pomiarkował że się tego nie rychło przebierze, i udając że koniom tylko dał wytchnąć, pociągnął powoli dalej, kierując się jak mógł na most.

453

456